Research Article

ROMANTIC RELATIONSHIP METAPHORS OF UNIVERSITY STUDENTS: IS LOVE A TERRACE ON THE HOUSE OVERLOOKING THE SEA?

Evrim ÇETİNKAYA YILDIZ
Ass. Prof., Akdeniz University, evrimcetinkaya@gmail.com
ORCID Number: 0000-0001-5924-3136

Sümeyye DERİN
Res. Asst., Erciyes University, sumeyyederin@gmail.com
ORCID Number: 0000-0002-9102-7561

Almıla Elif SELÇUKLU
Res. Asst.., Erciyes University, aeselcuklu@erciyes.edu.tr
ORCID Number: 0000-0002-8397-581X

Received: 03.11.2017 *Accepted: 13.08.2018*

ABSTRACT

This study aimed to find out university students' metaphoric perceptions toward "romantic relationships". With this purpose in mind, 508 volunteered undergraduate students (57% female, 43% male; ages range 19-22) from Erciyes University, Turkey participated in the study. To find out the participants' metaphoric explanation of romantic relationship, students were asked to fill in the blanks in a compound sentence; "Romantic relationship is … Because ... ." Descriptive analysis and qualitative analysis were used to analyze the data. First, participants' metaphors about romantic relationship were categorized according to the meaning of each metaphor and an inclusive category name was constituted. In this process, literature on romantic relationship metaphors was considered. Later, 3 other researchers categorized the data using the same category list. Thus, interrater reliability coefficient was calculated and was found 0.86. Fifteen main themes emerged according to participants' metaphoric expressions. The themes that had high percentiles were "source of happiness", "changeable" and "coupling". And the themes that had low percentiles were "innocent", "irresistible", "instructive" and "journey". Results were discussed under the light of related literature with a cultural perspective. Finally, suggestions for researchers who are interested in romantic relationships and recommendations for counselors were presented.

Keywords: Romantic relationship, love, metaphor, romantic beliefs.

INTRODUCTION

Romantic relationship is a matter that engages every human in at least one period of her/his life and plays an important role in the life of the individual without noticing the place or time. When it is considered that a person is a biopsychosocial entity and that it is not possible to be happy without meaningful close relationships in her/his life (Büyükşahin and Hovardaoğlu, 2004; Özabacı, 2015: 48), it is inevitable that romantic relationships and love are being studied in different fields as a subject and defined in different forms. According to Collins (2003) romantic relationship is a relationship in which there is an existing or anticipated sexual behavior that is manifested by common love expressions, known mutually and involving ongoing voluntary interactions. Again according to Collins et al. (2009), the element that distinguishes romantic relationship from other peer relations is intense emotions and sexual interest. The key feeling in the romantic relationship is "love" (Kalkan and Yalçın, 2012). For this reason, both concepts are used in place of each other. Love means sense of extreme love and devotion, dearness and longing (Madi, 2009: 14; Pala, 2007: 38; TDK, 2016). From the definitions, it is understandable that there is an intense affection directed towards the other and an interaction born from this love.

The importance of romantic relationship in human life can easily be noticed in psychological theories. The words of Freud, the father of psychoanalysis, (1933) that "love and work are the two cornerstones of our life" and the words of Adler, the founder of Individual Psychology, that “close relationship is among the three basic life duties” emphasize the importance of the romantic relationship (Dreikurs and Mosak, 1966). Erikson (1985), who studied human development in eight stages, stated that romantic relationship has a key importance in the life of the "healthy individual", expressing that the developmental task concerning the young adulthood period is “intimacy". The most important task of young adulthood period (ages between 19-26), which includes university years, is the discovery of identity, and decisions about love, business and worldview become clearer in this discovery (Connely and Goldberg, 1999). Since researches point out that healthy romantic relationships have an impact on well-being (Neff and Suizzo, 2006), self-confidence (Larson, 1988), sense of self (Larson and Richards, 1994), social/emotional adaptation and development (Carlson and Rose, 2007; Chickering and Reisser, 1993; Hamamcı and Esen-Çoban, 2010) of young adults, this subject has become even more important. Moreover, the nature of close relationships established in youth is also important in terms of influencing the choice of spouse and the quality of relationships in adulthood in future periods (Furman, 2002).

The concept of romantic relationship and love is important from a developmental standpoint. However, the number of scientific studies conducted on this topic are limited. Finally, in the mid-1970s, the concept of love became an important topic in social psychology, but later on, researches on the subject was diminished because of the pressure claiming that love is not scientific and the criticism that empirical studies are not able to capture the nature of love. The phenomenon of love has become an important study field later in the mid-1980s (Atak and Taştan, 2012: 539). As a matter of fact, it can be said that the issue of romantic relationship and love are

now freed from the point of view of preventing scientific work; they have become the focus of researchers from many different areas like psychology, psychiatry, sociology, philosophy and literature.

As love has entered into the scientific field of interest many theories have been put forward to explain love. In the course of time, it has been necessary to classify these theories. Most commonly used classification is that biological love theories, romantic love theories, progressive love theories, and interpersonal relations theories. Biological love theorists have taken love as a tool in terms of meeting the evolutionary needs of human beings such as reproduction, keeping the family name alive, and survival. In evolutionary theory, which is from the first explanations of love, love is seen as a need with evolutionary origin. Love determines the characteristics of the desired spouse and ensures the selection of spouses so that the descendant continues best. It also keeps the couples together so that the child can be trained (Buss, 1988; 2003). Romantic love theorists tried to explain love with a romantic point of view on the basis of universal emotions. On the other hand, progressive love theorists have seen love as a process and they explained being in love step by step. Interpersonal relations theorists tried to determine the building blocks, styles and levels of love (Sternberg, 2006; Buss, 1988; Jankowiak and Fischer, 1992).

Sternberg's triangular love theory, which looks at the building blocks of love as the three key components, is among the most remarkable theories in this respect (Lemieux and Hale, 1999). In Sternberg's theory, he uses triangle as a metaphor and mention about the three basic components that denote the three corners of the triangle. These are intimacy, commitment and passion (Sternberg and Weis, 2006). Sternberg also proposed eight love types consisting of different combinations of the three basic components. He named them as liking, crazy love, empty love, romantic love, friendly love, stupid love, perfect love and lack of love (Sternberg, 1986; Engel et al., 2002).

Lee used the colors and the rainbow metaphor to describe the multidimensionality of love (Büyükşahin and Hovardaoğlu, 2004). In Lee's theory, each color represents a dimension of love. The three main colors of red, blue and yellow match with passionate love (eros), friendly love (storge) and love like play (ludus), which are three main love styles. Other styles of love such as sensible love (pragma), possessive love (mania) and selfless love (agape) are derived from blends of main love styles just like orange, green and purple, which are the blends of the main colors (Lee, 1977).

In the experience of love, it is often not possible to describe this living in simple terms, when it is considered that the feelings lived at the peak and the love differs from person to person. Therefore; the theorists have used various metaphors in order to explain love such as the triangle and the colors of the rainbow. As a matter of fact, Lakoff and Johnson (2015: 332) also emphasize that abstract concepts are deficient without metaphors, yet more love will not be love without metaphors. When the literature is examined, it appears that the metaphors are used to embody love and to understand it better (Aksan and Kantar, 2008; Atar et al., 2016; Baxter, 1992, Owen, 1993).

The metaphor combines the abstract with the concrete, the visual with the verbal, the linear with the conceptual (Beck, 1978), so that it is an ideal tool for explaining and teaching theories (Draaisma, 2007: 36). In addition, the metaphor contributes a lot, such as better knowledge in memory (Draaisma, 2007; Ortony, 1975), enlargement of the horizon of beliefs and thinking (Lakoff and Johnson, 2015: 10), and the ability to easily convey the vitality and richness of experience, which is difficult to achieve with verbal expression (Ortony, 1975). Over the centuries the literature and art have been fed by love and metaphor interrelationship. A metaphorical narrative is constantly applied in poems especially when love is the subject. For example, in the words of Özdemir Asaf (2014) “You are like a crowd in the big deserts / You are like a rare fish in big seas / You make me warm and cold, you make me laugh and cry / You are like both a disease and health”, it is seen that love, which causes contradictory feelings and it is possible to explain it through the metaphors. However, Lakoff and Johnson (2015: 27) criticize those who see the metaphor only as a poetic tool that beautify rhetoric, and they emphasize that the metaphor is not a linguistic ornament, unnecessary décor, or a matter of preference; it is an inseparable element of human thought and reasoning.

The use of metaphor is also a method frequently used by people in everyday life. People express their abstract experiences and love-related descriptions in a richer way with the help of metaphors (for example “love is a madness”, “love is walking on the clouds”, “love is having butterflies in your stomach”). For this reason, some of the studies on romantic relationships have been explored love perceptions of people through the metaphors which they created. Various fields have taken these studies through different perspectives. For example; linguists and anthropologists have studied relationship metaphors in order to reveal cultural understanding of romantic relationships and marriage (Kövecses, 1988; Quinn, 1987; 1996). The linguist Kövecses (2010), in his study named as “metaphor and emotion”, has revealed various kind of metaphors such as "love is a nutritional source", "love is the union of parts", "love is a competition", "love is a liquid in a pot (it is fluid)”.

In psychology, on the other hand, relationship metaphors have studied in order to give people insights about their relationships (Baxter, 1992; Owen, 1985; 1990). From the point of view of the people working in the field of psychology, metaphors are seen not only as a means of communication but also as a technique to accelerate change (Combs and Freedman, 1990; Gordon, 1978; Lyddon et al., 2001) and are used intensively in psychotherapies (Long and Lepper, 2008). For the use of the metaphor in therapy, there are seven-stage model of Kopp and Craw (1998), and six-stage model of Sims and Whynot (2003). Indeed, many researchers (Blanton, 2007; Cederborg, 2000; Chesley et al., 2008; Fışıloğlu, 2016; Liu et al., 2014; Manicom and Boronska, 2003; Sims and Whynot, 1998) state that this is a useful therapeutic technique. Usually in metaphor studies the metaphors that people use for romantic relationships were tried to be revealed and classified according to their similarities. For example, in the study of Baxter (1992), the following metaphors were defined for the romantic relationship; relationship as a journey (being at dead-end street, long and rough road, tunnel), relationship as a machine (gear shifting, abrasion, well operation), relationship as a pot (bordered, being different inside and outside), and relationship as a living creature (flower, tree, garden).

As a result, the love phenomenon, which is studied in many different ways in the literature have been the focus of various researchers, perhaps because it is among the topics that are difficult to define. In some studies, carried out in the field of psychology, the perceptions of people about romantic relationships have been investigated through metaphors (Baxter, 1992; Owen, 1990). Metaphor studies are valuable because they offer the opportunity to present a profound meaning about love-related perceptions and beliefs of people without being directive. Also; it is important to repeat similar studies in different cultures and age groups, considering previous studies on the subject, the fact that they carry traces of the cultures and groups of the study. In Turkey, irrational beliefs of young people about romantic relationships (Karabacak and Çiftçi, 2015; Sarı, 2008), romantic relationships beliefs (Gizir, 2013; Küçükarslan, 2011; Küçükarslan and Gizir, 2014), stereotypes about romantic relationships (Sakallı and Curun, 2001), cognitive distortions about relationships (Turan, 2010), and dysfunctional relationship beliefs (Hamamcı and Esen Çoban, 2010) were investigated. However, in psychology field, no study has found investigating the romantic relationship perception with the help of metaphors.

In this study, it was aimed to reveal romantic relationship perceptions of university students by metaphor method. University years have seen as the period in which they developmentally focus on close relations and take decisions about the relationships. It is considered that findings obtained from the study will shed light to the field experts who provide help to the clients that have problems with romantic relationships. It is also considered that interpersonal relationship development programs for adolescents and young adults and premarital psychological counseling programs will provide ideas to the researchers and practitioners.

From this viewpoint, this research seeks answers to the questions of “Which metaphors are used by university students to describe romantic relationship concept?” and “Under which themes these metaphorical images can be collected?”.

METHOD

Phenomenology method which is among qualitative research methods is used in this research to determine the metaphors that express the perceptions of university students about “romantic relationship”. Source in phenomenology studies are the individuals or groups who are living or reflecting searched phenomenon. University students have been determined as the research group for this study since romantic relationships have an important place in the lives of young people because of their developmental period.

Participants

Participants of the research were 508 voluntary undergraduate students (58% female, 42% male; age 19-22) who were studying at the different faculties of Erciyes University during 2016-2017 academic year. 298 (59%) of these students were studying at social sciences, 131 (26%) of them were studying in health sciences, and 78 (15%) of them were studying in physical sciences.

Data Collection Tool

In the question which was prepared in order to be able to answer the research question of "Which metaphoric images are used by university students to describe romantic relationship concept?", metaphoric images of the participants related with romantic relationship and their reasons for choosing that image were asked. Participants were asked to complete the statement "Romantic relationship is like …, because … ." by using metaphors. In addition to this question, data about age, gender, and faculty of the participants were collected.

Data Collection Process

Data of the study were collected during class hours in approximately 15 minutes by getting required permissions from the university administration and lecturer of related class. Students who indicated volunteering to participate in the study were asked to fill out the demographic information form and complete the metaphoric statement.

Data Analysis

Content analysis method was used to evaluate the data and the content analysis steps recommended by Yıldırım and Şimşek (2013) were followed. These steps are respectively; (1) encoding the data, (2) finding the themes, (3) arranging the codes and themes, and (4) identifying and interpreting the findings. In the studies in which phenomenology method is used, the main purpose is to reveal the perceptions of the individuals about romantic relationship and to bring a descriptive explanation to the findings through quotations, rather than reaching generalizations in the analysis of data. For this reason, in the study it was tried to put forward the perceptions of the participants about the romantic relationship.

Before analyzing the content, the data were transferred to the Excel program for analysis of the demographic information. Then a table was prepared according to gender information. Subsequently, researchers carefully read all these metaphors and their reasons one by one, and coded them according to their similarities by considering the meaning of the metaphors. When the grouping is being made, metaphors and the explanation part of the of it were taken into consideration together. Answers of some of the participants were excluded from the study because they could not be considered as metaphors. Following examples can be given for this: "Love is like cloud, because it is easy", "Love is like totem, because it is either a good relationship or a bad relationship", "Love is like my husband, because I love him so much". While the metaphors were grouped, themes indicated by at least 10 participants were included in the analysis. As a result, a total of 39 forms were eliminated and 508 metaphors were included in the analysis.

Subsequently, the metaphors created by the participants were examined according to their common characteristics and a 15-item theme list was created and this theme list was sent to three different psychological counselors for independent evaluation/classification. Thus, data were collected to calculate the reliability and

rater reliability of the themes. Since the collected data set consists of 3 raters and it is a classification data, the inter-rater reliability was found by calculating Fleiss Kappa and Krippendorff Alfa coefficients. Both Fleiss Kappa and Krippendorff Alfa values was found as .87. The result obtained reveals that there is a good consistency and the coding operations are interchangeable. Consistency value average percentage on the basis of couple was found as .87. These values indicate that coding process is reliable. In addition, frequencies and percentage ratios were calculated to see how many participants mentioned the metaphors in the themes and to reveal their distribution by gender.

FINDINGS

The result of the content analysis on 508 metaphors, that participants created about "romantic relationship", yielded 15 main themes and 20 sub-themes. Table 1 shows the metaphors, the themes and the sub-themes.

Table 1. Main Themes and Sub-themes Which Occur as a Result of Metaphor Analysis and Some Metaphor Examples

Main Theme	Sub Theme	Metaphor Examples Romantic relationship is like …, because …
Source of Happiness	Uplifting	"It is like petrichor, because the rain is hard and rude; when it combines with such a calm thing as land, emergent smell is happiness.", "It is like automobile because gives confidence and peace when you look it.", "It is like a calm lake, because it is hidden in a forest, peaceful and quiet. It does not become rough, mess and it is coherent.", "It is like tones of the blue, because it gives peace.", "It is like butterfly, because they are flying in my heart."
	Heart-Warming Nutrition	"It is like chocolate pudding, because I become happy when I eat it.", "It is like fresh anchovy, because you want to eat it evermore.", "It is like chocolate, because it is sweet and you want to eat every time.", "It is like hot coffee, because warms inside of you and gives you peace." "It is like cotton candy, because it is sweet and pink and gives you happiness."
Changeable	Up-and Down	"It is like seasons, because change permanently.", "It is like music, because makes you sometimes sad and sometimes happy", "It is like pull out a tooth, because it is sometimes so complicated and sometimes so routine.", "It is like Istanbul, because it includes every emotion in it.", "It is like the sea, because it is sometimes still and sometimes rough, sometimes it gives you peace and sometimes can choke you."
	Deteriorative in time	"It is like a star, because shiny when you look from far but it hurts when you near.", "It is like gumball, because lose its taste in time.", "It is like cigarette, because it leaves a bad taste when it ends.", "It is a candy glued on your tooth, because it tastes nice but its glueyness is annoying"
Coupling	---	"It is like a dove, because coupling is important", "It is like the connection between mother and baby, because they are connected to each other with eternal links.", "It is like a ship, because you go together on both still and stormy times.", "It is like smilet, because it is important to be able to smile together.", "It is like two rings of the chain, because one does not make sense if the other goes."

Life of Love	Short-lived	"It is like a butterfly, because lives only one day.", "It is like a balloon, because the bubble bursts.", "It is like a leaf, because it grows pale.", "It is like a story, because it starts suddenly and ends suddenly.", "It is like seasons, because it rolls on."
	Eternal	"It is like sky, because it is perpetual both on the day time and dark.", "It is like a pen, because it is inerasable, imprinted.", "It is a long love movie, because it never lose its excitement.", "It is like a shining full moon, because it never lose its light and glory.", "It is like the sea, because it is an endless infinity."
Demanding	Horticulture	"It is like motherhood, because always requires sacrifice.", "It is like a flower, because it withers without care.", "It is like an exam, because you can make happy both yourself and others if you study, you become unhappy if you don't study.", "It is like land, because what you plant now you will harvest later.", "It is like a plant, because if you grow it properly it gives flower."
	Investment	"It is like an instrument, because I become blunt if I do not touch it", "It is like a fireplace, because it burns out if you do not stoke.", "It is like law of obligations, because you want what you give.", "It is like tea, because if you put in sugar it become sweet, if you do not put in sugar it does not become sweet.", "It is like life and death, because we struggle to live. If we do not struggle for marriage, marriage will die."
Delicate Balance	----	"It is like scale pans, because it does not accept imbalance.", "It is like driving bike, because balance and speed must be consistent.", "It is like flatbread, because it becomes indigestible if it is too oily, it will not taste if it is low in fat.", "It is like mechanics in engineering, because balance and happiness emerge when the forces join.", "It is like a delicate flower, because it always need attention. Much attention will make it mad, little interest will fade it."
Harmony	Sameness	"It is like a unit mind, because there is one more me and this is very beautiful.", "It is like a mirror, because it requires finding yourself on the other.", "It is like twins, because you better get on with the loved one who is same with you.", "It is like duplicate in the mirror, because as the spouses resemble each other they get along well and there will not be problems.", "It is like an apple, because you become like two peas in a pod."
	Fulfillment	"It is like saucepan lid, because is being in harmony.", "It is like lock and key, because harmony of two people opens happiness door.", "It is like puzzle, because it does not make sense separately, it is meaningful as a whole.", "It is like a magnet, because opposite features complement each other and the connection supports togetherness in spite of many obstacles.", "It is like ink and pen, because one is nothing without the other one."
Survival Need	----	"It is like water, because essential in life.", "It is like air, because you breathe everywhere.", "It is like the sun, because it is the source of life.", "It is like sleep, because it is the most important thing in life.", "It is like bread, because we do not get enough without it."
Unnecessary	----	"It is like tie, because makes you waste time.", "It is like playing game, because is bubble.", "It is like waste of time, because it is not proper to my family education and religious opinion.", "It is like an unnecessary subject, because there are more important things in your life.", "It is like stupidity, because it is the place where the logic ends."

Warmth	⋮	"It is like stove, because heats you.", "It is like hand-knitted pullover, because requires effort, has memories, and keep you warm.", "It is like sahlep, because it warms you inside.", "It is like warm tea, because it warms you inside, it is natural, and you can drink it every time.", "It is like sunlight, because it warms my heart and gives me joy of living."
Hard-to-reach	⋮	"It is like reaching Nirvana, because hard and tiring.", "It is like orchid, because looks very beautiful and everyone cannot obtain.", "It is like to pass all the courses with AA, because it is almost impossible.", "It is like impassable mountains, because to find a partner for us is so difficult in today's world.", "It is like a star, because it is hard to reach and nice to watch."
Innocent	⋮	"It is like an innocent child, because pure, clean, happy, and affectionate.", "It is like white color, because clean, simple and does not strain the eyes.", "It is like white color, because clean, simple and does not strain the eyes.", "It is like an angel, because it is pure, clean, and unrequited.", "It is like a swan, because it is elegant, courteous, thoughtful, and uncompromising.", "It is like a baby, because it is innocent, very clean, and indispensable.",
Irresistible	⋮	"It is like Beşiktaş, because I do not give up in any case.", "It is like eyeglasses, because lonely life is very hard.", "It is like propeller and candle, because propeller does not stay away from the candle knowingly even it will burn.", "It is like mobile phone, because I do not exist without it.", "It is like a magnet, because you cannot stay away from it."
Instructive	⋮	"It is like life, because you learn it by living.", "It is like book, because always teach. You feel the absence after years.", "It is like a poem, because every time you read it you find a different meaning.", "It is like school, because parties should learn something from each other.", "It is like subconscious, because as you deep down, you discover new and different things."
Journey	⋮	"It is like journey, because you can depart only if you trust each other.", "It is like coast tour, because wind, water, sun.", "It is like a long road, because it includes many roughness but you reach happy ending by overcoming the obstacles.", "It is like a road, because as you walk you see different things.", "It is like walking by the sea, because it is happy, peaceful, and endless relationship."

Distributions of metaphor themes produced by participants in aggregate and by gender is examined in below. When Table 2 is examined, it is seen that the main themes in which the participants produced the most metaphor for romantic relationship are "source of happiness", "changeable" and "coupling"; the main themes that they produce the least metaphor are "innocent", "irresistible", "instructive" and "journey". When we look at the most and least metaphor produced themes, it can be said that except the main theme of "changeable" the other five main themes have positive meanings for the romantic relationship.

Table 2. Distribution of Metaphor Themes by Gender

Main Theme	Sub Theme	Female		Male		Total	
		f	%	f	%	f	%
Source of Happiness		49	65	26	35	75	**14.6**
	Uplifting	23	60.5	15	39.5	38	7.4
	Heart – Warming Nutrition	26	70.3	11	29.7	37	7.2
Changeable		53	73	20	27	73	**14.3**
	Up-and Down	31	68.9	14	31.1	45	8.8
	Deteriorative in Time	22	78.6	6	21.4	28	5.5
Coupling		34	64.1	19	35.9	53	**10.4**
Life of Love		31	60	21	40	52	**10.1**
	Short Lived	22	57.9	16	42.1	38	7.4
	Eternal	9	64.3	5	35.7	14	2.7
Demanding		21	46	25	54	46	**9.0**
	Horticulture	16	53.3	14	46.7	30	5.9
	Investment	5	31.2	11	68.8	16	3.1
Delicate Balance		24	60.0	16	40.0	40	**7.8**
Harmony		12	41	17	59	29	**5.6**
	Sameness	5	33.3	10	66.7	15	2.9
	Fulfillment	7	50.0	7	50.0	14	2.7
Survival Need		10	38.5	16	61.5	26	**5.1**
Unnecessary		11	45.9	13	54.1	24	**4.7**
Warmth		10	43.5	13	56.5	23	**4.5**
Hard-to-Reach		13	56.5	10	43.5	23	**4.5**
Innocent		8	66.7	4	33.3	12	**2.3**
Irresistible		5	41.7	7	58.3	12	**2.3**
Instructive		6	60.0	4	40.0	10	**1.9**
Journey		5	50.0	5	50.0	10	**1.9**

DISCUSSION AND RESULT

In this study, the perceptions of university students about romantic relationship were investigated with the help of metaphors. The results of the qualitative data analysis revealed 20 sub-themes which were collected under 15 main themes. It is seen that 9 of the 20 identified sub-themes (uplifting, heart-warming nutrition, coupling, eternal, survival need, warmth, innocent, instructive, journey) have positive meanings, 4 of them (deteriorative in time, short-lived, unnecessary, hard to reach) have negative meanings, and 7 of them (up-and-down, horticulture, investment, delicate balance, sameness, fulfillment, irresistible) have neutral meanings. Moreover,

it is realized that these themes show significant similarity in terms of meaning and content with the themes that produced by Quinn (1996) in relation to marriage relationship that are lastingness, sharedness, mutual benefit, emotional fulfillment, compatibility, effortfulness, difficulty, success and risk of failure.

People's worldview and perceptions are often influenced by family, society, education and culture. Social norms, value judgments and beliefs shape these perceptions. Throughout life, people change and develop by being affected by these factors (Eckstein et al., 2012). As the research results are discussed, scientific terms as well as cultural elements such as proverbs, idioms, books, movies, poems and lyrics have been benefited from, as the perception of romantic relationship of university students which is the subject of this study is affected by these mentioned factors.

It is seen that the most metaphors were produced under the main theme of “source of happiness” (14.6%). There are two sub-themes under this main theme that are uplifting and heart-warming nutrition. It is expected that romantic relationship is matched with happiness, and the most metaphors are produced in this context. Full scale and longitudinal researches about happiness and wellbeing of people which are conducted since 1970s until today stated that things like “having a happy marriage”, “a good family life”, “good friends”, and “to be loved and to be desired” are important for happiness (Berry and Willingham, 1997; Freedman, 1978; Khaleque and Rohner, 2004; Turkish Statistical Institute, 2017; Waldinger, 2017).

In the study, the romantic relationship and therefore love is seen as "changeable" by the participants and it is in the second place in terms of percentage value (14.3%). The sub-themes which are under this main theme that are “up-and-down” and “deteriorative in time”. “Up-and down” theme has 8.8% percentile and “deteriorative in time” theme has 5.5% percentile. According to this result, it can be said that university students who see romantic relationship as changeable perceive romantic relationship and therefore love negatively rather than positively. Dinçer (2004) examined unusual harmonisations (metaphors) in Aşık Veysel's poems and states that love and ambition are associated with the sea and the expressions like "love sea”, “love ocean” are frequently used and the reason of this may be that love is sometimes overflowing, sometimes still, and such a thing having up-and-downs just like the sea. The findings obtained from the research support this view, and even the sea metaphor of Aşık Veysel was reproduced in a very similar way by five of the participants. It is also possible to see the above-mentioned changeability of romantic relationship or love in proverbs, poetry and lyrics. The proverb "Love passes and becomes a lie, then it bites and becomes a snake" (Aksoy, 1995) is an important example to show that love is first felt as a source of happiness but it hurts and deteriorates in time. In a poem of Umit Yasar Oğuzcan, who is one of our famous poet, he says that love lose its beauty and excitement after it starts with following lines: *Love is beautiful before it starts, it is beautiful when there is excitement in the hearts and fear in the eyes / Flutter not to make feel each other / Struggle for others not to see / When my eyes touch on the blue of your eyes / Love is beautiful before it starts.* It has also been expressed in pop music songs that in love causes changeable emotions. For example, in the song of Kenan Doğulu named as “God of Love”, he reminds that love is both

beautiful and hurting with the following lyrics: *You are the most beautiful thing that comes my way until today / You are the sweetest thing that hurts my life until today.*

Third main theme is “coupling” (10.4 %). The “coupling” also metaphor takes place in Kövecses’s (1988) study in which love expressions in English is analyzed. Similarly, two of the three main metaphors about marriage were emerged as “co-production” and “physical intercourse” in Dunn’s (2004) study which marriage related metaphors in Japan were researched. Rothbaum and Tsang (1998) has indicated in their study that addiction was emphasized in Chinese love songs and such metaphors were used. The perception of romantic relationship and love as "coupling" in different cultures presents data on the possibility that this theme may be universal. Therefore, it can be said that individuals in different cultures see the romantic relationship as a way of life that keep them away from emotional loneliness. This finding is quite significant when considering that individuals participating in the study are between 18-24 years of age. Erikson (2014), who discuss the age between 18 and 30 as an isolation process to establish closeness, notes that those who cannot be close to the opposite sex at this period will experience isolation. Likewise, in the study of Ekşi (2005) that was conducted with the individuals who have applied to the marriage office, it is seen that 81% of participants have chosen the expression of "acquiring a spouse, friend, mate” as the definition or purpose of marriage.

It is also possible to see “coupling” theme in many poems and songs. For example, the importance of coupling for people is emphasized with the following lines of Ataol Behramoğlu and Ömer Hayyam: *“No birds are alone / It is death that is lived alone / Love is twosome”* (Behramoğlu, 2014), “Darling, you and me are like compasses / We have two heads and one body / No matter how long I return around you / We will sooner or later put our heads together, won’t we?” (Hayyam, 2012). A recently popular Tarkan song offers a good example of expression of coupling with metaphors: *“We are like tea and bagel / We two are rose and thorn / We are like hand in glove / We cannot break up / We are like the moon and star / We two are honey and cream / We are like two inseparable chums / We cannot break up.”*

According to research findings, 10.1% of the participants produced metaphors about the life of love. Where love is mentioned, the life of love has always been debated. In these discussions, love is sometimes seen as eternal, sometimes short-lived. For this reason, the main theme of “life of love” consists of two sub-themes as “short-lived” (7.4%) and “eternal” (2.7%). Various research findings exist that love is perceived as eternal by people. Weaver and Ganong (2004) stated that the belief of real love lasts forever and can overcome all the obstacles is one of the common romantic beliefs. Similarly, there is this sub-dimension that “true love lasts forever” in romantic beliefs scale which was developed by Sprecher and Metts (1999). Besides, Garbenya and Hwang (1996) revealed that social relationships have shorter life in western societies, but relationships are imponderably long in China. Another study that reveals the eternity of love is the study of Lv and Zhang (2012) in which they have compared the love metaphors in English and Chinese. In this study, it was indicated that love is seen as fate and destiny in China which is one of the collectivist cultures, insomuch that following lines exist in some Chinese poems: “Even if the mountains melt and the seas dry, love never ends.” Also in Turkish culture, a similar mentality

is taking place, and everlasting love in other saying "eternal dedication" for love and lover is praised. In short, it can be said that the belief of fate and destiny is highly accepted. As a matter of fact, the belief that the romantic relationship will continue until the death and there is no other alternative (separation, divorce) is often encountered either in the words of arabesque or in some folk poems. The song of Ferdi Tayfur saying “if I can’t have you, no one can” can be shown as an example to this theme. When films and series are examined, it is possible to encounter many productions having the names like "eternal love", "immortal love" and emphasizing the infinity of love.

The other sub-theme under the main theme of “life of love” is that the love is short-lived. In some of the theories in which love is defined, it is stated that love is over or that it turns into feelings like liking, anger or hatred (Lee, 1988). For example, in the study of Bartels and Zeki (2000) which they realized in the UK, revealed that the duration of romanticism in love is 937.5 days, that is to say about 2.5 years. In addition, Atak and Taştan (2012) suggest that in a good definition of love, transience and limited nature of love must take place. It can be argued that the generation of the participants may have an effect on these results. Considering the date of birth of the students in the research, it appears that the participants included in the group indicated as Y Generation (1980-2001). When the characteristics of this generation are examined, it is stated that it consists of youngsters who are keen on their freedom, who can easily adapt, give up quickly, be well educated, challenge the authority and adore technology (Türk, 2013). 7.4% of the participants produced metaphors suitable for the short-lived sub-theme of romantic relationship. This sub-theme is ranked 4th in 20 sub-themes. From this point of view, it can be said that young people of Y generation who prefer to live independently, who are keen on freedom, regard romantic relationship as short-lived. Also in popular culture, works about the life of love are frequently encountered. For example, Frédéric Beigbeder's book named as "The Life of Love is Three Years" which he wrote in 1999 took place among popular books, and later adapted to the cinema. In the song of Candan Erçetin named “Every love ends”, the following expressions is another reflection emphasizes finite characteristic of love: “I learned every love ends one day / I was trained every love ends one day.”

Another finding is that the romantic relationship is a process that requires mutual effort. As a result of the analysis made, the main theme of "demanding" (9%) composed of sub-themes of "horticulture" (5.9%) and "investment" (3.1%) was established. When the metaphors of the "horticulture" sub-theme are examined; the romantic relationship is likened to a plant, a flower, a tree, and the care and effort that one side will give for growth has been featured. This finding is similar to the study of Tissrari (2006). In the study of Tissari (2006) in which love metaphors from Romeo and Juliet of Shakespeare were examined, he created the theme of "love is a plant" because of the metaphors of flower, plant and garden. Similarly, Baxter (1992) used the theme of "living organism" and emphasized that the relationship requires developmental periods (e.g., birth, infancy, growth and maturity) and effort / care just as in a living organism. It is also consistent with other studies in the body of literature that partners in a romantic relationship should know well the emotional needs of each other and make an effort about it (Dunn, 2004; Quinn, 1996).

It is also noteworthy that love is seen by the participants as an "investment" as well as being seen as a living plant. In some of the theories explaining close relationships, it is stated that romantic relationships behave like an economic relationship (Aslan Yılmaz and Hovardaoğlu, 2015). For example, in the investment model of Rusbult (1980), there are three factors that determine whether people will stay connected; relationship satisfaction, evaluation of the quality of the options, and investment in relationships. Similarly, according to the social exchange theory (Sprecher, 1998; Thibaut and Kelley, 1959), people have been motivated to increase their gains and reduce their expenditures in a relationship. According to equilibrium theory, which is another close relationship theory, when the proportions of the contributions made by the partners for the relationship and the gains attained from the relationship by the partners are mutually similar, the relationship satisfaction is increased (Hatfield et al., 1978). Baxter (1992), working on relationship metaphors, expressed this theme in his study with the theme of "relationship as an economic exchange". However, when the contents of these themes are examined, it is seen that there are cultural differences. For example, while the economic exchange in the study of Baxter (1992) is based on equitable sharing of sacrifice, time and resources; the present study it has referred that one should spend unilateral effort for a good romantic relationship. In the study of Aksan and Kantar (2008), which they conducted a cultural comparison of the love metaphors used in Turkish and English, similar results for unilateral and mutual nature of the relationship were reached. In the mentioned study, it is seen that metaphors like sacrifice revealing the traditional, passive and painful themes of love is used in Turkish; but in modern English, love is described as a rational creation process, and metaphors like concertedly created objects or economic exchange for love are used more. As a result, it can be said that future of the romantic relationship is determined as unilaterally in Turkish culture; however, it is mutually formed in western culture. The idiom “to make one’s hair broom (exert oneself)”, which is frequently used in daily life in Turkey, reveals the perception of the extreme sacrifice and unilateralism of the relationship.

Some of the metaphors used by the participants to describe romantic relationship were grouped under the theme of "delicate balance" (7.8%). According to this finding, it can be concluded that the participants see romantic relationship as a relationship that can occur only when the balanced conditions are met. For example, the metaphor that “It is like driving a bike, because the balance and speed should be consistent” refers to this delicate balance. In addition to this, it is also emphasized that under this theme, it is necessary to be cautious to avoid the negative emotions and situations that can be result from the unbalanced love between the parties who are in a romantic relationship. For example, the metaphor that "Romantic relationship is like water, because it cannot be constricted, if you compress it too much, it flees from your hand " expresses this concern in a beautiful way.

Another main theme obtained in the research is “harmony”. Sub-themes of this theme are “sameness” and “fulfillment”. 5.6% of the participants (sameness 2.9%, fulfillment 2.7%) defined romantic relationship through similarity. When the mate selection theories are examined, the theory of similarity (common features), the theory of opposite features, and the theory of complementary (integration) requirements attract the attention. As these theories reveal, it is still a matter of debate whether people find more attractive the opposition or the

similarities when they are choosing a partner. Sternberg (1998) made the following statement about this issue. If the potential partner's love related stories and beliefs fit in with the individual's ideals, or if the partners take complementary roles in the story they choose, that relationship is likely to be successful. Cüceloğlu (1997) also states that similarity in interpersonal relationships is an important element for attractiveness. As a matter of fact, research findings reveal the same result. In the study of Burleson et al. (1997), it was found that similarities increase the attractiveness of people to each other. In the research conducted by Pınar (2008) with university students, it was seen that 81.4% of the respondents stated that they expect from marriage candidates to fit their world view and they emphasized similarity. In another study, Haskan Avcı (2014) stated that in premarital relationship period university students think that the acceptance of differences is one of the important issues on which they will have the most problems. Likewise, Sayar (2012) draws attention to the importance of similarity by expressing that in the love relation the individual easily embraces the possible partner who resembles himself or herself and who has corresponding features with her/his life as a beloved one. Sungur (2017) also points out in his work named as "love, marriage, infidelity" that the similarities increase the attractiveness more than the contrasts and that this situation contributes to the development of the individual's sense of safety and confidence. These findings and information suggest that university students think they will have difficulty in accepting differences in romantic relationships and that they prefer to be with people who resemble them in order to avoid the problems.

The "fulfillment" sub-theme, which is included in the main theme of harmony, can be thought of as complementing each other, just like puzzle pieces or Yin-Yang signs. In one of the metaphors produced, this complementary feature of the relationship is described with following sentences: "Romantic relationship is like necklace with half hearts, because when one arrives the other half of the heart will be completed." This finding obtained from the research is similar to the belief that "contrasts complete each other" which is one of the nine unrealistic beliefs identified by Larson (1992) in relation to mate selection. Similarly, in Davis's (1990) study about romantic mate-finding advertisements, it has emerged that both women and men who seek romantic partners present different things and expect different things from the other side. In other words, individuals tend to complete themselves by searching for the features that they do not have on the other side. Kövecses (1988) indicated that this metaphor referring human beings search for their other parts is go back to a myth in the ancient Greek philosophers which is described in a speech of Aristophanes in the Sypmposium of Plato. According to this myth, people used to be spherical in shape, and each has four arms, four legs and exactly same two faces on one head looking to the opposite sides. But Zeus got angry and divided them into two halves like an apple. Because of this, people are always looking for their other half during their lives.

Romantic relationship being regarded as "survival need" (5.1%) is another notable finding of the research. While participants were creating the romantic relationship metaphors, they associated it with the needs like "air, water, sun, breath, sleep, food", which are essential for a person's life. This finding is remarkable in terms of explaining the romantic relationship which is normally involved in the need for love and belonging on tertiary level in Maslow's (1943) hierarchy of needs with the physical needs which takes place in the first step. This situation

shows that some of the participants, who are university students, regard romantic relationship and love as among the most basic needs. Sungur (2017) mentions that love is perceived as a basic need, such as water and air, and gives following example to explain this situation: "He/she is like the water I drink, the breath I take".

One of the noteworthy findings obtained from the research is that romantic relationship is perceived as "unnecessary" by some of the participants (4.7%). There are following expressions among created metaphors: “It is like waste of time, because it is not proper to my family education and religious opinion.”, “It is like boondoggle, because there was no romanticism in old times”, “It is like empty, because I don’t care and don’t think about it now.” When the literature was examined, it was found that Kılıç et al. (2007) studied with a similar sample group in Turkey, and investigated the meanings which university students attribute to the marriage. Among the eight different meanings associated with marriage, "love, sympathy, and support" took place at the end, that is to say eighth rank. This finding may be a sign that young people do not see love, sympathy, and support much necessary even for marriage.

This pattern is also encountered in music which is a cultural reflection. In the song “Whoever says whatever” which is performed by Ajda Pekkan, following lyrics can be an example to this: *“Whoever says whatever for love / It is firstly nice, then empty / It hurts me every time / Love is lie to me.”* According to the psychosocial development theory (1985), while the key component of young adulthood was to establish a meaningful close relationship with the opposite sex, this developmental need was perceived as "unnecessary" by some participants. Under this situation, it can be considered that various religious, cultural and personal influences are involved. As a matter of fact, pre-marital flirting is not easily accepted in Islamic customs and Turkish traditions, and mostly families allowed for romantic relationships only during engagement period, and on the other hand young individuals desire to have romantic relationship with the developmental and physiological needs. This leaves young people with a dilemma which is difficult to get out of. Similarly, it is indicated that romantic relationships have been influenced by Confucian codes and strict family rules in China which is another collectivist culture (Goodwin and Tang, 1996).

Another metaphor for expressing romantic relationship is "warmth" (4.5%). This finding of the research resembles the "fire" metaphor theme that Kövecses (1988) stated that it was frequently used for love in English. Similarly, Sungur (2017) also mentions about the burning power of love and therefore it is perceived as a "fire" by the individuals. In the study of Harpela (2015), we see the theme of "heat source". However, the expressions such as warmth and fire which are included in the heat source theme of the mentioned study involve the meanings of both warm people inside and remind sexual drive. Though, in this study it is seen that the participants did not produce much metaphors about the sex. The burning side of love in Turkish culture is mostly found in divan literature. In the Hüsn-u Aşk of Sheikh Galib (Demirel, 2005), in Atâyî and Hüdâyî-i Kadîm (Kola, 2016), couplets in which love is resembled to fire is encountered. The best-known burning story in classical Turkish literature is between the propeller and the candle. The propeller is lover, and the candle is the one who is loved. One of these couplets belongs to Fuzuli. Fuzuli says “The fire of love first falls into the loved one, then

leaps on the lover / Look at the candle and see it did not burn the propeller before burning itself" (Cebecioğlu, 2004). It is mentioned in this couplet that both the candle (loved one) and the propeller (lover) burn. Finally, in the story of propeller-candle, both of them inevitably burn. In addition to Divan Literature and Classical Turkish Literature, it is seen that love is resembled to the fire in also arabesque lyrics. The following expressions in the song of Müslüm Gürses named as "Love is a Fire" can be shown as an example to this: "Love is like a fire / It is like an inextinguishable sun."

According to research findings, 4.5% of the participants produced metaphors indicating the difficulty of reaching to the love. The "hard-to-reach" theme is not one of the themes that emerged from the study of Kövecses (1988), who made pioneer studies on love metaphors. When the other studies carried out on romantic relationship metaphors in Western culture were examined, any theme about the impossibility of love was not encountered (Baxter, 1992; Owen, 1990). However, in similar studies conducted in China (Rothbaum and Tsang, 1998; Shaver et al., 1992; Wu and Shaver, 1993) and Japan (Dunn, 2004), it was emphasized that love / marriage is as difficult as reaching Nirvana. The metaphor of "reaching Nirvana" was also produced in the same way by one of the participants in this study. It can be said that, some cultural factors are effective on perceiving love as impossible in Turkey just like Japan and China that known as the collectivist cultures.

In Islamic mysticism, earthly love is seen as a stepping stone on the way to divine love. Overcoming these mentioned steps and reaching the highest level (fenafillah degree) require long years and long efforts. This situation, which is discussed in detail in Sufi literature, is expressed in difficult processes such as "being in pain" and "suffering". It is possible to see the effects of these mentioned processes on daily language, normal life and love. In some of the songs in popular culture, for example the following lines in the song "Impossible Love" performed by Erol Evgin, clearly show the impossibility of love and the feelings against such love: "I am in a place where the birds and the caravan do not pass (in the middle of nowhere) / Maybe that is what you call love / I was created for impossible love / I know neither reach nor forget."

According to research findings, it is seen that some of the participants (2.3%) explain the romantic relationship with metaphors under the theme of "innocent". When the metaphors in this theme are examined, it can be said that love is perceived as a friendlier relation, independent of sexual content. Another remarkable issue is that the majority of the people who produce these metaphors (66.7%) are women. In parallel, Sternberg (1996) and Sternberg et al. (2001) also reported that the love stories produced by women contained less objectification, intimidation and debasement than men (pornography, fear, science fiction, etc.). In other studies about love forms, women's definition of love in a more logical, possessive, and friendlier way is parallel to this finding of research (Meeks et al., 1998).

Another theme that emerges in the study is about love being "irresistible". 2.3% of the participants produced metaphors related that love is irresistible. Within this theme, there are the metaphors about strong emotional ties that partners feel each other "Romantic relationship is like relationship with my mobile phone, because I do

not exist without it", as well as the metaphors that people cannot do without love "Romantic relationship is like a magnet, because they pull each other." This theme, in essence, indicates strong ties in love relationship. Sungur (2017) expresses the indispensability of love as "an extraordinary power that opposes gravity". Researchers studying on the stages of love also say that passion is dominant in the early times of love. At the beginning of the love relationship, spouses cannot stand without seeing each other, communicate frequently and want to do everything together if possible. Büyükşahin and Hovardaoğlu (2004) also found that couples who have flirt relationship are more likely to be more tied to each other possessively than married or engaged couples. Alberoni (1996) also stated that this affiliation in love relationship, in other words, two people who previously didn't know each other were in love and mutually indispensable for each other is similar to the child-parent relationship and is quite surprising.

In addition to these results, the "irresistible" theme can be thought of as a reflection of the romantic relationships that lived in a possessive way in Turkish culture. As it is known, it is often in our society that some people whose relationships ended or about to end exhibit aggressive behaviors by not giving up. In many poems and songs, it is also possible to see an emphasis appropriate to the irresistible theme. For instance, Atilla İlhan (2016) stated how much a lover need for love with his following poem lines: "I am obliged to you, you cannot know / I keep your name in my mind like a nail / Your eyes are becoming bigger and bigger / I am obliged to you, you cannot know / I heat my inside with you." Similarly, Bülent Ortaçgil emphasized that a lover cannot be done without the darling with the following words in his song named as "Not Without You": "I woke up alone this morning / Not without you, not without you / There are no familiar smells / Not without you / My breakfast was pointless / Not without you, not without you." There are also many songs popular at the time, having such names as "I cannot be without you", "I cannot live without you", "I never give up", "I die without you".

Among the metaphors produced about romantic relationship, "instructiveness of the romantic relationship" (1.9%) is also included. Within the ordinary course of life, people learn new knowledge and skills from every aspect of life. Before having a romantic relationship, the individual lives on his/her own and there are the effects of his/her family, culture and previous experiences in this life. But in the romantic relationship, the individual acquires a new identity by being influenced by the culture, family and experiences of the person with whom he or she is associated. In addition to this, being in a romantic relationship gives the individual different roles and responsibilities, and these roles and responsibilities also teach the individual new things. In addition to all these, the individual has the opportunity to recognize himself / herself in different ways in a relationship. When the Johari awareness window is taken into consideration (West and Turner, 2008), the individual opens himself / herself in a romantic relationship and receives some feedback from his / her partner. By this means, while the blind area, the hidden area and the unknown area which are located in the individual's awareness window narrow; the open area expands. Thus, self-awareness of the individual increases. The following metaphor which was produced in this study can be a striking example on this learning process: "It is like subconscious, because as you deep down, you discover new and different things."

The last main theme obtained in this study is “journey”. Romantic relationship was likened to journey by 1.9% of the participants. This finding of the research overlaps with the similar studies in the body of literature (Aksan and Kantar, 2008, Baxter, 1992, Kövecses, 1988, Lakoff and Johnson, 2015, Owen, 1990, Sungur, 2017). Similarly, there are studies in which marriage relationships have been explained through the metaphor of journey (Dunn, 2004; Quinn, 1987). Harpela (2015) also reached the theme of "Love is a journey" in the study in which he analyzed love metaphors in lyrics of Kylie Minogue. Similarly, Negrea-Busuioc and Ritchie (2015) encounter metaphors that resemble love search to bus travel in their study of metaphors in Romanian songs. In addition, Sternberg (1996) also found in his study that young women preferred love more as a journey together than young men. When the content of the "journey" metaphor is addressed, as Aksan and Kantar (2008) have pointed out, there are some cultural differences for this metaphor. While journey in English is often described as a metaphor for which the target is already known and the lovers progress together; it is stated in Turkish that it is defined as a solitary journey, without a predetermined purpose. As it is known, in classical Turkish literature, the loved one is always in a distant place and the lover is on a journey towards him/her. For this reason, the lover is on his/her own journey, and at the end of the journey it is not so important to reach the loved one. What is important is to take the road for reaching the loved one and to be on the way of him/her.

In the study, some findings were obtained according to the gender variable as well as the findings obtained with the themes. When these findings are examined in terms of gender variable, it is seen that men produced more metaphors than women in survival need, investment and sameness themes; and women produced more metaphors than men in the themes of coupling, up-and-down, delicate balance, heartwarming, short-lived, uplifting, deteriorative in time, hard to reach, eternal, and innocent.

Although enough number of findings cannot be reached in order to analyze the findings on the basis of the faculty that participants were studying at, the researcher's attention is also drawn to the fact that the produced metaphors trace the participants' education and professional orientation. For example, while a student who were studying at Faculty of Dentistry described romantic relationship as “It is like pull out a tooth, because it is sometimes so complicated and sometimes so routine”, another participant who were studying Law described it as “It is like law of obligations, because you want what you give.” Similarly, a student who were studying at the Faculty of Engineering described romantic relationship with the following expressions: “It is like mechanics in engineering, because balance and happiness emerge when the forces join.”

As with every study, there are some limitations in this study. First, although the number of participants reached in the research was sufficient for qualitative studies, there was a limit due to lack of representation on faculty basis and planned comparisons could not be made. Furthermore, the study was conducted in a state university in Kayseri, and therefore generalization availability is limited. Therefore, it may be useful to repeat the study by including students who are university students (state or private) in different regions or the young people who are non-university students.

In this study, the perceptions of university students about romantic relationship were researched using metaphorical narrative technique (phenomenology method) from qualitative research methods. Findings can be

helpful for the psychological counselors who work on psychological counseling centers of universities and often work with relationship problems of young adults. A better understanding of the relationship metaphors used by the clients by psychologists may increase the effectiveness of the psychological counseling process. Similarly, if the psychological counselor expresses the situation in which the client is present using the metaphor, it may facilitate the client to gain an insight and therefore a more productive process. When considered in this context; it is thought that the metaphors that emerged in the research will contribute to the individual and group psychological counseling activities focused on the relationship development which will be carried out in the centers of psychological counseling and guidance of the universities. As a matter of fact, obtained metaphor themes can constitute a reference framework for understanding the perceptions of romantic relationships among university students.

In some courses (e.g. Psychological Counseling Principles and Techniques, Individual Psychological Counseling Practice, Group Counseling Practice, Family Counseling) in the Psychological Counseling and Guidance undergraduate and postgraduate programs and counseling sessions, the proper and effective use of metaphors is emphasized. Findings obtained from the study may contribute to these courses in terms of giving an idea about the metaphors that can be produced in Turkish society about the romantic relationship. In addition, while discussing the topics related to close relationships in the lessons, findings can contribute psychological advisor candidates to have knowledge about different perceptions of relationship and help them to expand the romantic relationship metaphor repertoires.

Under the light of these findings, various suggestions can be presented to the researchers who will conduct a study on this subject in the future. It is thought that the findings obtained will be a basis for developing a romantic relationship perception scale suitable for Turkish culture. Additionally, examining the romantic relationship perceptions from familial, cultural and religious factor perspectives can be suggested to attain deeper understanding regarding romantic relationship perceptions of youngsters. Another finding obtained from the research is that some of the young people have had dysfunctional relationship perceptions. In this context, the development and implementation of intervention programs that can help to create a healthier romantic relationship perception can be suggested.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ROMANTİK İLİŞKİ METAFORLARI: AŞK DENİZ GÖREN EVDEKİ TERAS MI?

ÖZ

Bu çalışma, üniversite öğrencilerinin "romantik ilişki" ye yönelik metaforik algılarını ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Araştırmaya 2016 yılında Erciyes Üniversitesi'nin farklı fakültelerinde öğrenimlerine devam eden 19-22 yaş aralığında bulunan 508 gönüllü üniversite öğrencisi (%58 kadın, %42 erkek) katılmıştır. Katılımcılardan "Romantik ilişki … gibidir. Çünkü ... ." cümle kalıbındaki boşlukları metafor kullanarak tamamlamaları istenmiştir. Verilerin analizinde, tanımlayıcı ve nitel veri analizi yöntemleri kullanılmıştır. Öncelikle katılımcı öğrencilerin ürettiği metaforlar, anlam açısından temalara ayrılmış ve her bir temaya kapsayıcı bir isim verilmiştir. Benzer olan temalar gruplandırılarak alan yazına uygun ana temalar oluşturulmuştur. Daha sonra, 3 farklı araştırmacı üretilen metaforları bağımsız olarak temalara atamıştır. Bu sayede puanlayıcı güvenirliği katsayısı hesaplanmış ve .86 bulunmuştur. Araştırmada katılımcıların ürettikleri metaforlardan 15 ana tema oluşturulmuştur. Bu ana temalardan en yüksek yüzdeye sahip olanlar sırasıyla; "mutluluk kaynağı", "değişken" ve "birliktelik" iken; en düşük yüzdeye sahip olanlar sırasıyla; "masum", "karşı konulamaz", "öğretici" ve "yolculuk" tur. Elde edilen bulgular, mevcut alan yazın ışığında ve kültürel perspektiften tartışılmıştır. Son olarak, romantik ilişkiler konusunda çalışan araştırmacılara ve uygulamacılara önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Romantik ilişki, aşk, metafor, romantik inançlar.

GİRİŞ

Romantik ilişki; yer zaman ayırt etmeden, her insanı hayatının en az bir döneminde meşgul eden ve bireyin yaşamında önemli rol oynayan bir konudur. İnsanın biyopsikososyal bir varlık olduğu ve yaşamında anlamlı yakın ilişkiler olmadan mutlu olamayacağı düşünüldüğünde (Büyükşahin ve Hovardaoğlu, 2004; Özabacı, 2015: 48) romantik ilişki ve aşkın bir konu olarak farklı alanlarda çalışılıyor olması ve farklı şekillerde tanımlanması kaçınılmazdır. Collins'e göre (2003) romantik ilişki; karşılıklı olarak bilinen, devam eden gönüllü etkileşimi içeren, yaygın sevgi ifadeleri ile kendini gösteren, var olan ya da beklenen cinsel davranışı içeren ilişkidir. Yine Collins vd.'e (2009) göre romantik ilişkiyi diğer akran ilişkilerinden ayıran unsur yoğun duygular ve cinsel ilgidir. Romantik ilişkideki anahtar duygu "aşk" tır (Kalkan ve Yalçın, 2012). Bu nedenle, her iki kavram birbirinin yerine kullanılmaktadır. Aşk; aşırı sevgi ve bağlılık duygusu, sevi, sevda, amor anlamına gelir (Madi, 2009: 14; Pala, 2007: 38; TDK, 2016). Tanımlardan da anlaşılacağı üzere aşkta, karşıdakine yöneltilen yoğun bir sevgi ve bu sevgiden doğan bir etkileşim söz konusudur.

Romantik ilişkinin insan hayatındaki önemini psikoloji kuramlarında açık bir şekilde görmek mümkündür. Psikanalizin öncüsü Freud'un (1933) "aşk ve iş, yaşamımızın iki temel köşe taşıdır" sözü ve Bireysel Psikolojinin kurucusu Adler'in "yakın ilişki, üç temel yaşam görevi arasındadır" sözü, romantik ilişkinin önemini vurgulamaktadır (Dreikurs ve Mosak, 1966). İnsan gelişimini sekiz evrede inceleyen Erikson (1985) ise, genç yetişkinlik dönemine ilişkin gelişim görevinin "yakınlık" olduğunu ifade ederek, romantik ilişkinin "sağlıklı bireyin" yaşamında kilit bir öneme sahip olduğunu belirtmiştir. Üniversite yıllarını da içine alan genç yetişkinlik döneminin (19-26 yaş) en önemli görevi kimlik keşfidir ve bu keşif içerisinde aşk, iş ve dünya görüşü ile ilgili kararlar belirginleşmektedir (Connely ve Goldberg, 1999). Araştırmalar sağlıklı romantik ilişkilerin; genç yetişkinlerin iyi oluşları (Neff ve Suizzo, 2006), özgüvenleri (Larson, 1988), benlik algıları (Larson ve Richards, 1994), sosyal/duygusal uyum ve gelişimleri (Carlson ve Rose, 2007; Chickering ve Reisser, 1993; Hamamcı ve Esen-Çoban, 2010) üzerinde etkili olduğunu işaret ettiği için bu konu daha da önemli hale gelmektedir. Ayrıca, gençlikte kurulan yakın ilişkilerin niteliği; ileriki dönemlerde eş seçimini ve yetişkinlikteki ilişkilerin kalitesini etkilemesi açısından da önem taşımaktadır (Furman, 2002).

Romantik ilişki ve aşk konusu, gelişimsel açıdan önemli olmakla birlikte uzun yıllar üzerinde sınırlı sayıda bilimsel çalışma yapılmıştır. Nihayet 1970'lerin ortalarında aşk kavramı, sosyal psikoloji araştırmalarında önemli bir konu olmuş fakat daha sonra aşkın bilimsel olmadığı yönündeki baskılar ve görgül çalışmaların aşkın özünü yakalayamaması eleştirileri nedeniyle konuya ilişkin araştırmalar azalmıştır. Aşk olgusu, 1980'lerin ortalarında yeniden önemli bir çalışma alanı haline gelmiştir (Atak ve Taştan, 2012: 539). Nitekim günümüzde romantik ilişki ve aşk konusunun bilimsel çalışmayı engelleyici bakış açısından kurtulduğu; psikolojiden, psikiyatriye, sosyolojiden, felsefe ve edebiyata birçok farklı alandan araştırmacının ilgi odağı haline geldiği söylenebilir.

Aşk konusu bilimsel ilgi alanı içine girdikçe araştırmacılar tarafından farklı açılardan ele alınmaya başlanmış ve aşkı açıklamak için birçok kuram ortaya atılmıştır. Öyle ki, zaman içerisinde bu kuramların sınıflandırılmasına

ihtiyaç duyulmuştur. En çok kullanılan sınıflandırma; biyolojik aşk kuramları, romantik aşk kuramları, aşamalı aşk kuramları ve kişilerarası ilişki kuramlarıdır. Biyolojik aşk kuramcıları; insanın üreme, soyunu devam ettirme, hayatta kalma gibi evrimsel ihtiyaçlarını karşılaması açısından aşkı bir araç olarak ele almışlardır. Aşka yönelik ilk açıklamalardan olan evrimsel teoride aşk, evrimsel kökenli bir ihtiyaç olarak görülmüştür. Aşk, soyun en iyi şekilde devam etmesi için istenilen eşin özelliklerini belirler ve eş seçimini sağlar. Aynı zamanda çocuğun yetiştirilmesi için çiftleri bir arada tutar (Buss, 1988; 2003); Romantik aşk kuramcıları ise, evrensel duyguları temel alarak romantik bakış açısıyla aşkı açıklamaya çalışmışlardır. Diğer yandan aşamalı aşk kuramcıları, aşkı süreç olarak ele alıp, âşık olma sürecini adım adım açıklamışlardır. Kişilerarası ilişki kuramcıları ise aşkın yapı taşlarını, stillerini ve düzeylerini belirlemeye çalışmışlardır (Sternberg, 2006; Buss, 1988; Jankowiak ve Fischer, 1992).

Aşkın yapı taşlarına üç temel anahtar bileşen açısından bakan Sternberg'in üçgen aşk kuramı, bu konuda en çok dikkat çekenler arasındadır (Lemieux ve Hale, 1999). Sternberg kuramında, üçgeni bir metafor olarak kullanır ve üçgenin üç köşesini belirten üç temel yapıdan söz eder. Bunlar; yakınlık (intimacy), bağlanma (commitment) ve tutkudur (passion) (Sternberg ve Weis, 2006). Sternberg ayrıca, üç temel bileşenin farklı kombinasyonlarından oluşan sekiz aşk türü öne sürmüştür. Bunları; beğenme/hoşlanma, çılgınca aşk, boş aşk, romantik aşk, arkadaşça aşk, aptalca aşk, mükemmel aşk ve aşksızlık şeklinde isimlendirmiştir (Sternberg, 1986; Engel vd., 2002).

Lee ise, aşkın çok boyutluluğunu anlatmak için renkleri ve gökkuşağı metaforunu kullanmıştır (Büyükşahin ve Hovardaoğlu, 2004). Lee'nin kuramında her bir renk, aşkın bir boyutunu temsil etmektedir. Kırmızı, mavi ve sarı olan üç ana rengi, üç ana aşk stili olan tutkulu aşk (eros), arkadaşça aşk (storge) ve oyun gibi aşk (ludus) ile eşleştirir. Mantıklı aşk (pragma), sahiplenici aşk (mania), özgeci aşk (agape) gibi aşkın diğer stillerini ise, tıpkı ana renklerin karışımlarından meydana gelen turuncu, yeşil ve mor gibi ana aşk stillerinin karışımlarından elde etmiştir (Lee, 1977).

Aşk deneyiminde, duyguların doruklarda yaşandığı ve aşkın kişiden kişiye farklılık gösterdiği düşünüldüğünde, bu yaşantıyı sözlerle basit bir şekilde tarif etmek çoğu zaman mümkün değildir. Bu sebeple; kuramcılar aşkı açıklarken üçgen ve gökkuşağının renkleri gibi çeşitli metaforlardan yararlanmışlardır. Nitekim Lakoff ve Johnson'da (2015: 332), soyut kavramların metaforsuz eksik olacağını, hatta metaforlar olmaksızın aşkın aşk olmayacağını vurgulamıştır. Alan yazın incelendiğinde, romantik ilişki ve aşkı somutlaştırabilmek ve daha iyi anlayabilmek için metaforlara başvurulduğu görülmektedir (Aksan ve Kantar, 2008; Atar vd., 2016; Baxter, 1992, Owen, 1993).

Metafor; somut ile soyutu, görsel ile sözeli, çizgisel ile kavramsal olanı birleştirir (Beck, 1978) ve bu nedenle teorilerin açıklanmasında ve öğretilmesinde ideal bir araçtır (Draaisma, 2007: 36). Ayrıca metafor; bilginin hafızada daha iyi kalması (Draaisma, 2007; Ortony, 1975), kelimenin ve düşüncenin anlam ufkunu genişletmesi (Lakoff ve Johnson, 2015: 10) ve sözlü anlatımla sağlanması zor olan deneyimin canlılığını ve zenginliğini rahatlıkla aktarması (Ortony, 1975) gibi pek çok katkı sağlar. Öyle ki, edebiyat ve sanat yüzyıllardır aşk ve metafor ilişkisinden beslenir. Özellikle aşkın konu alındığı şiirlerde metaforik bir anlatıma sürekli başvurulur. Örneğin,

Özdemir Asaf'ın (2014) "Sen kocaman çöllerde bir kalabalık gibisin/Kocaman denizlerde ender bir balık gibisin/Bir ısıtır, bir üşütür, bir ağlatır bir güldürür/Hem bir hastalık hem de sağlık gibisin." dizelerinde çelişik duygular yaşatan aşkın metafor yoluyla anlatılmaya çalışıldığı görülür. Bununla beraber, Lakoff ve Johnson (2015: 27) metaforu sadece hitabeti güzelleştiren şiirsel bir araç olarak görenleri eleştirir ve metaforun dil bilimsel bir süs, gereksiz bir dekor ya da bir tercih meselesi değil; insani düşüncenin ve akıl yürütmenin ayrılmaz bir unsuru olduğunu vurgular.

Metafor kullanımı, günlük yaşamda da insanların sıklıkla başvurduğu bir yöntemdir. İnsanlar soyut deneyimlerini ve aşk ile ilgili tanımlamalarını (örneğin "aşk bir deliliktir", "aşk bulutların üzerinde yürümektir", "aşk midende kelebeklerin uçuşmasıdır") metaforlar yardımıyla daha zengin bir şekilde ifade ederler. Bu sebeple, romantik ilişkiler üzerine yürütülen çalışmaların bir kısmında; kişilerin aşka dair algıları, oluşturdukları metaforlar üzerinden araştırılmıştır. Farklı bilim dalları bu çalışmaları değişik bakış açılarıyla ele almışlardır. Örneğin; dil bilimciler ve antropologlar romantik ilişki ve evlilikle ilgili olarak kültürel anlayışı ortaya çıkarmak için ilişki metaforlarını çalışmışlardır (Kövecses, 1988; Quinn, 1987; 1996). Dilbilimci Kövecses'de (2010) metafor ve duygu isimli çalışmasında; aşka ilişkin "aşk bir besin kaynağıdır", "aşk, parçaların birliğidir", "aşk bir rekabettir", "aşk bir kaptaki sıvıdır (akışkandır)", "aşk bir savaştır" gibi çeşitli metaforları ortaya çıkarmıştır.

Psikolojide ise ilişki metaforları daha çok, kişilerin ilişkileri ile ilgili iç görü kazanmaları için çalışılmıştır (Baxter, 1992; Owen, 1985; 1990). Psikoloji alanında çalışanlar açısından metaforlar; sadece bir iletişim aracı değil, aynı zamanda değişimi hızlandıran bir teknik olarak görülmekte (Combs ve Freedman, 1990; Gordon, 1978; Lyddon vd., 2001) ve psikoterapide yoğun bir şekilde kullanılmaktadır (Long ve Lepper, 2008). Terapide metafor kullanımı ile ilgili Kopp ve Craw'un (1998) yedi aşamalı, Sims ve Whynot'un (2003) ise altı aşamalı modelleri bulunmaktadır. Nitekim pek çok araştırmacı (Blanton, 2007; Cederborg, 2000; Chesley vd., 2008; Fışıloğlu, 2016; Liu vd., 2014; Manicom ve Boronska, 2003; Sims ve Whynot, 1998) bunun faydalı bir terapötik teknik olduğunu belirtmektedir. Yürütülen çalışmalarda, kişilerin romantik ilişkileri için kullandıkları farklı metaforlar ortaya çıkarılmaya çalışılmış ve bu metaforlarda bazı ortaklıklar olduğu tespit edilerek gruplandırılması uygun bulunmuştur. Örneğin Baxter'ın (1992) çalışmasında, romantik ilişkiye yönelik olarak şu metafor temaları belirlenmiştir; bir yolculuk olarak ilişki (örn. çıkmaz sokakta olmak, uzun ve engebeli bir yol, tünel), bir makine olarak ilişki (örn., vites değiştirme, aşınma, iyi çalışan), bir kap olarak ilişki (örn. sınırları belli olan, içerisi dışarıdan farklı) ve yaşayan bir canlı olarak ilişki (örn. çiçek, ağaç, bahçe).

Sonuç olarak; alan yazında pek çok farklı yöntemle çalışılan romantik ilişki ve aşk olgusu, belki de tanımlanması zor konular arasında yer aldığından, farklı alanlardan araştırmacıların odak noktası olmuştur. Bu konuda, psikoloji alanında yürütülen bazı çalışmalarda kişilerin romantik ilişkiye dair algıları, metaforlar üzerinden araştırılmıştır (Baxter, 1992; Owen, 1990). Metafor çalışmaları, insanların aşka dair algılarının ve inançlarının ortaya çıkarılmasında yönlendirici olmadan derin bir anlam sunma fırsatı sundukları için oldukça değerlidir. Ayrıca; konu hakkında daha önce yapılmış çalışmaların, araştırmanın yapıldığı kültürün ve grubun izlerini taşıdığı gerçeği göz önüne alındığında; benzer çalışmaların farklı kültürlerde ve yaş gruplarında tekrarlanması önem taşımaktadır.

Türkiye'de gençlerin romantik ilişkilerle ilgili akılcı olmayan inançları (Karabacak ve Çiftçi, 2015; Sarı, 2008), romantik ilişki inançları (Gizir, 2013; Küçükarslan, 2011; Küçükarslan ve Gizir, 2014), romantik ilişkilerle ilgili kalıp yargıları (Sakallı ve Curun, 2001), ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmaları (Turan, 2010) ve fonksiyonel olmayan ilişki inançları (Hamamcı ve Esen Çoban, 2010) araştırılmıştır. Fakat psikoloji alanında romantik ilişki algısının metaforlar yardımıyla araştırıldığı bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Bu çalışmada, gelişimsel olarak yakın ilişkilere odaklanılan ve ilişkiler ile ilgili kararların alındığı bir dönem olan üniversite yıllarındaki öğrencilerin romantik ilişki ile ilgili algılarının metafor yöntemi ile ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Çalışmadan elde edilen bulguların, romantik ilişkiler konusunda problem yaşayan danışanlarına yardım sunan alan uzmanlarına ışık tutacağı düşünülmektedir. Ayrıca ergenler ve genç yetişkinler için geliştirilecek olan kişilerarası ilişki geliştirme programlarının ve evlilik öncesi psikolojik danışma programlarının hazırlanmasında, araştırmacılara ve uygulamacılara fikir vereceği düşünülmektedir. Bu noktadan hareketle, bu araştırmada "Üniversite öğrencileri, romantik ilişki kavramını tanımlamak için hangi metaforik imgeleri kullanırlar?" ve "Kullanılan metaforik imgeler hangi temalar altında toplanabilir?" sorularına cevap aranmaktadır.

YÖNTEM

Araştırmada, üniversite öğrencilerinin "romantik ilişki" ile ilgili algılarını ifade eden metaforları belirlemede, nitel araştırma yöntemleri arasında yer alan olgu bilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Olgu bilim çalışmalarında kaynak; araştırılan olguyu yaşayan, bu olguyu yansıtan bireyler ya da gruplardır. İçinde bulundukları gelişim dönemi gereği gençlerin hayatlarında romantik ilişkiler önemli bir yere sahip olduğundan çalışmanın araştırma grubu olarak üniversite öğrencileri belirlenmiştir.

Katılımcılar

Araştırmanın katılımcıları, 2016 yılında Kayseri Erciyes Üniversitesi'nin farklı fakültelerinde öğrenimlerine devam eden 508 (%58 kadın, %42 erkek; 19-22 yaş) gönüllü lisans öğrencisidir. Bunların 298 (%59)'i sosyal bilimler, 131 (%26)'i sağlık bilimleri, 78 (%15)'i fen bilimleri alanlarındaki bölümlerde eğitimlerine devam etmektedir.

Veri Toplama Aracı

"Üniversite öğrencileri, romantik ilişki kavramını tanımlamak için hangi metaforik imgeleri kullanırlar?" araştırma sorusunu cevaplayabilmek amacıyla hazırlanan soruda; katılımcıların romantik ilişkiye yönelik metaforik imgeleri ve bu imgeyi üretme nedenleri sorulmuştur. Katılımcılardan "Romantik ilişki ... gibidir. Çünkü ..." ifadesini metafor kullanarak tamamlamaları istenmiştir. Bu soruya ek olarak; katılımcıların yaş, cinsiyet ve hangi fakülteye devam ettiklerine dair bilgiler de toplanmıştır.

Veri Toplama Süreci

Araştırmanın verileri; 2016 yılında üniversite rektörlüğünden, dekanlıklardan ve ilgili dersin öğretim üyesinden gerekli izinler alınmak suretiyle, ders saatlerinde toplanmıştır, uygulamalar yaklaşık 15 dakika sürmüştür. Çalışmaya katılmak için gönüllü olduğunu belirten öğrencilerden demografik bilgi formunu doldurması ve metafor cümlesini tamamlaması istenmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin değerlendirilmesinde içerik analizi tekniği kullanılmış ve Yıldırım ve Şimşek (2013) tarafından önerilen içerik analizi aşamaları takip edilmiştir. Bu aşamalar sırasıyla; (1) verilerin kodlanması, (2) temaların bulunması, (3) kodların ve temaların düzenlenmesi, (4) bulguların tanımlanması ve yorumlanmasıdır. Olgu bilim deseninin kullanıldığı çalışmalarda verilerin analizinde genellemelere ulaşmaktan çok, bireylerin romantik ilişkiye dair algılarını ortaya koymak ve alıntılar yolu ile bulgulara betimsel bir açıklama getirmek asıl amaçtır. Bu nedenle çalışmada katılımcıların romantik ilişkiye dair algıları ortaya konulmaya çalışılmıştır.

İçerik analizine başlamadan önce demografik bilgilerin analizi için veriler, Excel programına aktarılmıştır. Daha sonra cinsiyet bilgilerine göre tablo hazırlanmıştır. Sonrasında araştırmacılar tüm bu metaforları ve gerekçelerini tek tek, dikkatlice okumuş ve metaforların anlamını gözeterek benzerliklerine göre kodlamışlardır. Gruplama işlemi yapılırken oluşturulan metaforlarla birlikte onun gerekçesini açıklayan "çünkü" kısmı dikkate alınmıştır. Bunun nedeni, oluşturulan metaforla anlatılmak istenen düşüncenin "çünkü" ile başlayan kısımda olmasıdır. Katılımcıların bazılarının belirttiği ifadeler ise metafor olarak değerlendirilemeyeceğinden çalışma dışı bırakılmıştır. Bunlara örnek olarak "Bulut gibidir. Çünkü kolay.", "Totem gibidir. Çünkü ya iyi bir ilişkidir ya kötü bir ilişkidir." ve "Kocam gibidir. Çünkü onu çok sevdiğim için." ifadeleri verilebilir. Metaforlar gruplandırılırken en az 10 katılımcı tarafından belirtilen temalar analize dahil edilmiştir. Neticede toplam 39 form elenerek 508 metafor analize dahil edilmiştir.

Ardından katılımcılar tarafından üretilen metaforlar, ortak özelliklerine göre irdelenerek 15 maddelik bir tema listesi oluşturulmuş ve bu tema listesi bağımsız bir şekilde değerlendirme/sınıflandırma yapmaları için alanda çalışan üç farklı psikolojik danışmana gönderilmiştir. Böylece temaların güvenirliği ve puanlayıcı güvenirliğini hesaplamak için veri toplanmıştır. Veri seti, 3 puanlayıcıdan oluştuğu ve sınıflama düzeyinde bir veri olduğu için puanlayıcılar arası güvenirlik Fleiss Kappa ve Krippendorff Alfa katsayıları hesaplanarak bulunmuştur. Hem Fleiss Kappa değeri hem de Krippendorff Alfa değeri .86 çıkmıştır. Elde edilen bu sonuç, iyi bir uyumun olduğunu ve yapılan kodlama işlemlerinin birbiri yerine kullanılabilirliğini göstermektedir. Çift bazında uyum yüzdesi ortalaması da .87 olarak bulunmuştur. Bu değerler de yapılan kodlama işleminin güvenilir olduğuna dair kanıt niteliği taşımaktadır. Bunun yanı sıra, temalarda yer alan metaforların kaç katılımcı tarafından belirtildiğini görmek ve cinsiyetlere göre dağılımını ortaya çıkarmak için frekanslar ve yüzdelik oranlar hesaplanmıştır.

BULGULAR

Katılımcıların "romantik ilişki" kavramına ilişkin ürettikleri 508 metafor cümlesi üzerinden yapılan içerik analizi sonucunda, 15 ana tema ve 20 alt tema oluşmuştur. Buna ilişkin tablo (Tablo 1) aşağıda yer almaktadır.

Tablo 1. Araştırmada Elde Edilen Metaforların Analizi Sonucunda Ortaya Çıkan Ana Tema ve Alt Temalar ve Bazı Metafor Örnekleri

Ana Tema	Alt Tema	Metafor Örnekleri Romantik ilişki ….. gibidir. Çünkü ……..
Mutluluk Kaynağı	Mutluluk Huzur Veren	"Yağmurdan sonraki toprak kokusu gibidir. Çünkü yağmur sert ve kabadır; toprak gibi sakin bir şeyle birleşince ortaya çıkan koku mutluluktur.", "Otomobil gibidir. Çünkü baktığınız zaman içinize güven verir, huzur verir.", "Durgun bir göl gibidir. Çünkü bir ormanın içerisinde gizli huzurlu ve durgundur. Dalgalanmaz karışmaz uyumludur.", "Mavinin tonları gibidir. Çünkü insana huzur verir.", "Kelebek gibidir. Çünkü kalbimde kelebekler uçuşuyor."
	Keyif Veren Besin	"Çikolatalı puding gibidir. Çünkü onu yerken mutlu oluyorum.", "Taze hamsi gibidir. Çünkü yedikçe yiyesin gelir.", "Çikolata gibidir. Çünkü tatlıdır hep yemek istersin.", "Sıcak kahve gibidir. Çünkü insanın içini ısıtır ve huzur verir.", "Pamuk şeker gibidir. Çünkü tatlı, pembe ve mutluluk katıyor."
Değişken	İnişli Çıkışlı	"Mevsimler gibidir. Çünkü sürekli değişir.", "Müzik gibidir. Çünkü seni bazen hüzünlendirir bazen sevindirir", "Diş çekmek gibidir. Çünkü bazen çok komplikasyonlu bazen de çok rutindir", "İstanbul gibidir. Çünkü içinde her türlü duyguyu barındırır", "Deniz gibidir. Çünkü bazen durgun bazen dalgalıdır, bazen huzur verirken bazen de boğabilir."
	Zamanla Bozulan	"Yıldız gibidir. Çünkü uzaktan bakınca parlaktır, yakınlaştıkça can yakar.", "Şekerli sakız gibidir. Çünkü zamanla tadı kaçar.", "Sigara gibidir. Çünkü bittiği zaman kötü bir tat bırakır.", "Dişe yapışmış bir şeker gibidir. Çünkü tadı güzeldir ama yapışıklığı sinir bozucudur."
Birliktelik	---	"Kumru gibidir. Çünkü birliktelik önemlidir.", "Anne bebek arasındaki bağ gibidir. Çünkü birbirlerine sonsuz bağlarla bağlıdır.", "Gemi gibidir. Çünkü hem sakin hem fırtınalı anlarda beraber ilerlenir.", "Tebessüm gibidir. Çünkü birlikte gülebilmek önemlidir.", "Bir zincirin iki halkası gibidir. Çünkü biri giderse diğerinin anlamı kalmaz."
Aşkın Ömrü	Kısa Ömürlü	"Kelebek gibidir. Çünkü ömrü bir günlüktür.", "Balon gibidir. Çünkü belirli bir süreden sonra patlar.", "Yaprak gibidir. Çünkü sararıp dökülür gider.", "Hikâye gibidir. Çünkü hemen başlar hemen biter.", "Sezon gibidir. Çünkü geçip gider."
	Sonsuz	Gökyüzü gibidir. Çünkü gündüz de olsa karanlık da olsa süreklidir.", Tükenmez kalem gibidir. Çünkü silinmez izi kalır yok olmaz.", "Uzun soluklu aşk filmi gibidir. Çünkü heyecanını hiç yitirmez.", "Parlayan dolunay gibidir. Çünkü ışığını ve görkemini hiç kaybetmez.", "Deniz gibidir. Çünkü uçsuz bucaksız bir sonsuzdur."
Emek İsteyen	Bahçıvanlık	"Annelik gibidir. Çünkü her zaman fedakârlık ister.", "Çiçek gibidir. Çünkü bakılmadığı zaman kurur, solar.", "Sınav gibidir. Çünkü çalışıp hem kendini hem de karşı tarafı mutlu edebilirsin, çalışmazsan mutsuz olursun.", "Toprak gibidir. Çünkü ne ekersen onu biçersin.", "Bitki gibidir. Çünkü sen güzel bakar ve güzel yaklaşırsan çiçek verir."
	Yatırım	"Enstrüman gibidir. Çünkü elime almadığım, dokunmadığım zaman biraz daha körelirim.", "Şömine gibidir. Çünkü odun atmazsan söner.", "Borçlar hukuku gibidir. Çünkü sen karşıya ne verirsen ondan onu istersin.", "Çay gibidir. Çünkü şeker atarsanız tatlanır atmazsanız tadı olmaz." "Yaşam ve ölüm gibidir. Çünkü yaşamak için mücadele veririz evlilikte de böyle mücadele etmezsek evlilik ölür."

Hassas Denge	----	"Terazinin kefeleri gibidir. Çünkü romantik ilişki dengesizliği kaldıramaz.", "Bisiklet sürmek gibidir. Çünkü denge ve hız tutarlı olmalıdır.", "Bazlama gibidir. Çünkü çok yağlı olursa hazımsızlık yapar, az yağlı olursa tat vermez.", "Mühendislik mekaniği gibidir. Çünkü kuvvetler birleştikçe denge ve mutluluk ortaya çıkar.", "Narin bir çiçek gibidir. Çünkü sürekli ilgi ve alaka ister fazlası onu bunaltır azı soldurur."
Uyum	Aynılık	"Tek zihin gibidir. Çünkü karşımda benden bir tane daha var bu çok güzel.", "Ayna gibidir. Çünkü karşıdaki kişide kendini bulmak gerekir.", "İkiz insanlar gibidir. Çünkü sevdiğin şey aynı ve daha iyi anlaşabilirsin." "Aynadaki suret gibidir. Çünkü eşler birbirlerine benzedikçe anlaşacaklar ve sorunlar olmayacak." "Elma gibidir. Çünkü bir elmanın iki yarısı olunur."
	Tamamlama	"Tencere ve kapak gibidir. Çünkü uyum içerisinde olmak demektir.", "Anahtar kilit gibidir. Çünkü iki kişinin uyumlu olması mutluluğun kapısını açar.", "Yapboz gibidir. Çünkü ayrı ayrı bir anlam ifade etmez bir aradaysa anlamlıdır.", "Mıknatıs gibidir. Çünkü zıt özellikler birbirini tamamlar ve oluşan bağ ile pek çok engele rağmen birlikte olmaya devam edilir.", "Mürekkeple kalem gibidir. Çünkü biri olmadan diğeri, hiçtir."
Yaşamsal İhtiyaç	----	"Su gibidir. Çünkü insan hayatında olmazsa olmazdır.", "Hava gibidir. Çünkü her yerde nefes alırsın.", "Güneş gibidir. Çünkü canlının hayat kaynağıdır.", "Uyku gibidir. Çünkü hayattaki en önemli şeydir.", "Ekmek gibidir. Çünkü olmazsa doymayız."
Gereksiz	----	"Ayak bağı gibidir. Çünkü vakit kaybettirir.", "Oyun oynamak gibidir. Çünkü boş iştir.", "Zaman kaybı gibidir. Çünkü aile eğitimi ve dini görüşüme ters.", "Gereksiz konu gibidir. Çünkü insanın hayatında daha önemli şeyler vardır.", "Aptallık gibidir. Çünkü mantığın bittiği yer."
Sıcaklık	----	"Soba gibidir. Çünkü insanın içini ısıtır.", "El örmesi yelek gibidir. Çünkü emek ister, anısı vardır ve sıcak tutar.", "Salep gibidir. Çünkü içtiğinde içini ısıtır.", "Sıcacık çay gibidir. Çünkü insanın içini ısıtır doğaldır ve her zaman içilir.", "Güneş ışığı gibidir. Çünkü içimi ısıtır bana yaşama sevinci verir."
Ulaşılması Zor	----	"Nirvana'ya çıkmak gibidir. Çünkü zahmetli ve yorucudur.", "Orkide gibidir. Çünkü çok güzel görünür, herkes elde edemez.", "Bütün dersleri AA geçmek gibidir. Çünkü imkânsıza yakındır.", "Aşılmaz dağlar gibidir. Çünkü günümüzde kendimize göre eş bulmak bu kadar zordur.", "Yıldız gibidir. Çünkü ulaşması zor izlemesi güzeldir."
Masum	----	"Masum bir çocuk gibidir. Çünkü saf, temiz, mutlu, sevecen.", "Beyaz renk gibidir. Çünkü beyaz gibi tertemizdir. Gözü yormaz, sade ve temizdir.", "Melek gibidir. Çünkü saf, temiz, karşılıksız.", "Kuğu gibidir. Çünkü zarif, nazik, düşünceli, duruşundan ödün vermeyen, anlayış.", "Bebek gibidir. Çünkü masum, tertemiz ve vazgeçilmezdir."
Vazgeçilmez	----	"Beşiktaş gibidir. Çünkü yense de yenilse de asla vazgeçmem.", "Gözlük gibidir. Çünkü hayat yalnız çok zor.", "Pervane-mum gibidir. Çünkü yanacağını bile bile pervane gibi mumdan uzak kalamazsınız.", "Cep telefonu gibidir. Çünkü olmazsa yok gibiyim.", "Mıknatıs gibidir. Çünkü uzak duramazsın."
Öğretici	----	"Hayat gibidir. Çünkü hayat da romantik bir ilişki gibi yaşayarak öğrenilir.", "Kitap gibidir. Çünkü hep bir şey öğretir. Eksikliği yıllar sonra kendini hissettirir.", "Şiir gibidir. Çünkü her okuduğunda farklı bir anlam bulursun.", "Okul gibidir. Çünkü taraflar birbirinden bir şeyler öğrenmelidir.", "Bilinçaltı gibidir. Çünkü derinlere indikçe yeni ve farklı şeyler keşfedersin."
Yolculuk	----	"Seyahat gibidir. Çünkü birbirinize güvenirseniz yola çıkabilirsiniz.", "Sahil gezisi gibidir. Çünkü rüzgâr, su, güneş.", "Uzun bir yol gibidir. Çünkü birçok engebe barındırır ama engelleri aşarak mutlu sona varılır.", "Yol gibidir. Çünkü yürüdükçe yaşananlar ve görünenler değişir.", "Deniz kenarında yürümek gibidir. Çünkü mutlu, huzurlu ve sonsuzluğun olduğu bir ilişkidir."

Aşağıda ayrıca katılımcıların ürettikleri metafor temalarının toplamda ve cinsiyete göre dağılımlarına yer verilmiştir. Tablo 2 incelendiğinde, katılımcıların romantik ilişkiye dair en çok metafor ürettikleri ana temaların "mutluluk kaynağı", "değişken" ve "birliktelik" olduğu; en az metafor ürettikleri ana temaların ise "masum", "karşı konulamaz", "öğretici" ve "yolculuk" olduğu görülmektedir. En çok ve en az üretilen metafor temalarına bakıldığında "değişken" ana teması dışında diğer beş ana temanın romantik ilişkiye dair olumlu anlamlar taşıdığı söylenebilir.

Tablo 2. Araştırmadan Elde Edilen Metaforların Cinsiyete Göre Dağılımı

Ana Tema	Alt Tema	Kadın		Erkek		Toplam	
		f	%	f	%	f	%
Mutluluk Kaynağı		49	65	26	35	75	**14.6**
	Mutluluk Huzur Veren	23	60.5	15	39.5	38	7.4
	Keyif Veren Besin	26	70.3	11	29.7	37	7.2
Değişken		53	73	20	27	73	**14.3**
	İnişli Çıkışlı	31	68.9	14	31.1	45	8.8
	Zamanla Bozulan	22	78.6	6	21.4	28	5.5
Birliktelik		34	64.1	19	35.9	53	**10.4**
Aşkın Ömrü		31	60	21	40	52	**10.1**
	Kısa Ömürlü	22	57.9	16	42.1	38	7.4
	Sonsuz	9	64.3	5	35.7	14	2.7
Emek İsteyen		21	46	25	54	46	**9.0**
	Bahçıvanlık	16	53.3	14	46.7	30	5.9
	Yatırım	5	31.2	11	68.8	16	3.1
Hassas Denge		24	60.0	16	40.0	40	**7.8**
Uyum		12	41	17	59	29	**5.6**
	Aynılık	5	33.3	10	66.7	15	2.9
	Tamamlama	7	50.0	7	50.0	14	2.7
Yaşamsal İhtiyaç		10	38.5	16	61.5	26	**5.1**
Gereksiz		11	45.9	13	54.1	24	**4.7**
Sıcaklık		10	43.5	13	56.5	23	**4.5**
Ulaşılması Zor		13	56.5	10	43.5	23	**4.5**
Masum		8	66.7	4	33.3	12	**2.3**
Vazgeçilemez		5	41.7	7	58.3	12	**2.3**
Öğretici		6	60.0	4	40.0	10	**1.9**
Yolculuk		5	50.0	5	50.0	10	**1.9**

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin romantik ilişkiye yönelik algılarını metaforlar yardımıyla ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Yürütülen nitel veri analizi sonucunda 15 ana tema altında toplanan 20 alt tema belirlenmiştir. Belirlenen 20 alt temadan 9'unun olumlu (mutluluk huzur veren, keyif veren besin, birliktelik, sonsuz, yaşamsal ihtiyaç, sıcaklık, masum, öğretici, yolculuk); 4'ünün olumsuz (zamanla bozulan, kısa ömürlü, gereksiz, ulaşılması zor); 7'sinin ise nötr (inişli çıkışlı, bahçıvanlık, yatırım, hassas denge, aynılık, tamamlama, karşı konulamaz) anlamlar içeren temalar olduğu, görülmüştür. Elde edilen bu temaların Quinn'in (1996) evlilik ilişkisi ile ilgili olarak ortaya çıkardığı bitimlilik (lastingness), paylaşılan (sharedness), karşılıklı fayda (mutual benefit), duygusal doyum (emotional fulfillment), uyum (compatibility), zorluk (difficulty), çaba gerektiren (effortfulness), başarı (success), ve başarısızlık riski (risk of failure) temaları ile anlam ve içerik bakımından önemli oranda benzerlik gösterdiği görülmektedir.

İnsanların dünya görüşü ve algıları genellikle aileden, toplumdan, aldıkları eğitimden ve kültürden etkilenir. Sosyal normlar, değer yargıları ve inançlar bu algıları şekillendirir. İnsan, hayatı boyunca bu faktörlerden etkilenerek değişir ve gelişir (Eckstein vd., 2012). Bu çalışmanın konusu olan üniversite öğrencilerinin romantik ilişki algısı da bahsi geçen bu faktörlerden etkilendiğinden, araştırma sonuçları tartışılırken bilimsel dayanakların yanı sıra kültürel ögeler olan atasözlerinden, deyimlerden, kitaplardan, filmlerden, şiirlerden ve şarkı sözlerinden faydalanılmıştır.

Çalışmada katılımcılar tarafından en fazla (%14.6) metafor üretilen ana temanın "mutluluk kaynağı" olduğu görülmektedir. Bu ana tema içerisinde "mutluluk huzur veren" ve "keyif veren besin" alt temaları yer almaktadır. Romantik ilişkinin mutluluk duygusuyla eşleştirmesi ve en fazla bu bağlamda metaforun üretilmiş olması beklendik bir bulgudur. Nitekim 1970'li yıllardan günümüze kadar insanın mutluluğu ve iyiliği ile ilgili olarak yürütülen büyük çaplı ve boylamsal araştırmalarda katılımcılar "mutlu bir evliliğe sahip olmak", "iyi bir aile hayatı", "iyi arkadaşlar" ve "sevilmek ve istenmek" gibi şeylerin mutluluk için önemli olduğunu belirtmişlerdir (Berry ve Willingham, 1997; Freedman, 1978; Khaleque ve Rohner, 2004; Türkiye İstatistik Kurumu, 2017; Waldinger, 2017).

Çalışmada katılımcılar tarafından romantik ilişki ve dolayısıyla aşk "değişken" olarak görülmekte ve yüzdelik değeri (%14.3) açısından ikinci sırada yer almaktadır. Bu ana tema içerisinde yer alan "inişli çıkışlı" alt teması %8.8, "zamanla bozulan" alt temasının ise %5.5 yüzdelik dilime sahiptir. Bu sonuca göre, romantik ilişkiyi değişken olarak gören üniversite öğrencilerinin romantik ilişkiyi ve dolayısıyla aşkı olumludan daha ziyade olumsuz algıladığı söylenebilir. Dinçer (2004), Âşık Veysel'in şiirlerindeki alışılmamış bağdaştırmaları (metaforları) incelediği çalışmasında aşkın ve sevdanın denizle bağdaştırıldığını, "aşk deryası", "sevda denizi" gibi ifadelerin sıklıkla kullanıldığını ve bunun sebebinin aşkın ve sevdanın tıpkı deniz gibi bazen coşkun, bazen durgun, inişleri çıkışları olan bir şey olmasından kaynaklanabileceğini ileri sürmektedir. Araştırmadan elde edilen bulgu bu görüşü

desteklemektedir, hatta Âşık Veysel'in deniz metaforu katılımcıların beşi tarafından çok benzer şekilde yeniden üretilmiştir.

Atasözleri, şiir ve şarkı sözlerinde de romantik ilişki ya da aşka ilişkin yukarıda sözü edilen değişkenliği görmek mümkündür. *"Sevda geçer yalan olur, sonra sokar yılan olur"* (Aksoy, 1995) atasözü aşkın, sevdanın ilk olarak mutluluk kaynağı olarak hissedildiği ancak zamanla can yakan ve bozulan bir hal aldığına önemli bir örnektir. Ünlü şairlerimizden Ümit Yaşar Oğuzcan "*Aşk başlamadan güzel"* şiirinde *Aşk başlamadan güzel, Kalplerde heyecan bakışlarda korku olduğu zaman güzel/ Birbirimize sezdirmemek için çırpınış/Başkaları görmesin diye çabalayış/ Gözlerim gözlerinin mavisine değdiği zaman/Aşk başlamadan güzel"* dizeleriyle aşkın başladığında güzelliğini ve heyecanını yitirdiğini anlatır. Pop müzik şarkılarında da aşkın değişken duygulara neden olduğu ifade edilmiştir. Örneğin Kenan Doğulu *"Aşk Tanrısı" şarkısında "Sen benim başıma gelen /En güzel şeysin bugüne kadar/Sen benim canımı yakan/En tatlı şeysin bugüne kadar"* sözleriyle aşkın hem güzel hem de can yakıcı yönünü hatırlatır.

Üçüncü sırada yer alan ana tema "birlikteliktir" (%10.4). Kövecses'in (1988) İngilizce'de kullanılan aşka yönelik anlatımları analiz ettiği çalışmasında belirlenen metafor temaları arasında "birliktelik" yer almaktadır. Benzer şekilde Dunn'ın (2004) Japonya'da evlilik ile ilgili metaforları araştırdığı çalışmasında, evlilik ile ilgili ortaya çıkan üç ana metafordan ikisi "ortak üretim" ve "fiziksel birleşme" olmuştur. Rothbaum ve Tsang (1998) ise çalışmalarında Çin aşk şarkılarında bağımlılığa vurgu yapıldığını ve bu tür metaforların kullanıldığını belirtmişlerdir. Romantik ilişki ve aşkın farklı kültürlerde de "birliktelik" olarak algılanması, bu temanın evrensel olabileceğine yönelik veri sunmaktadır. Dolayısıyla, farklı kültürlerdeki bireylerin romantik ilişkiyi, kendilerini duygusal yalnızlıktan uzaklaştıran bir yaşam biçimi olarak gördükleri söylenebilir. Araştırmaya katılan bireylerin 18-24 yaş aralığında bulunduğu göz önüne alındığında bu bulgu oldukça anlamlıdır. 18-30 yaş arasını yakınlık kurmaya karşı yalıtılmışlık evresi olarak ele alan Erikson (2014) bu dönemde karşı cinsle yakınlık kuramayanların soyutlanma/yalıtılmışlık yaşayacağını belirtmektedir. Benzer şekilde Ekşi'nin (2005) evlendirme dairesine başvuruda bulunan bireylerle yaptığı çalışmada, katılımcıların %81'inin evlilik tanımı ya da amacı olarak "eş, arkadaş, dost edinmek" ifadesini seçtikleri görülmektedir.

"Birliktelik" temasını birçok şiir ve şarkıda da görmek mümkündür. Örneğin; Ataol Behramoğlu "*Hiçbir kuş yalnız değildir/Ölümdür yaşanan tek başına/Aşk iki kişiliktir"* (Behramoğlu, 2014) mısralarıyla, Ömer Hayyam *"Sevgili, seninle ben pergel gibiyiz/İki başımız var, bir tek bedenimiz/Ne kadar dönersem döneyim çevrende/Er geç baş başa verecek değil miyiz?*" (Hayyam, 2012) dizeleriyle beraber olmanın insan için önemini vurgulamışlardır. Son zamanlarda popüler olan bir Tarkan şarkısı ise "*Çayla simit gibiyiz/Gülle dikeniz ikimiz/Etle tırnak gibiyiz/Biz ayrılamayız ki/Ayla yıldız gibiyiz/Balla kaymağız ikimiz/Çifte kumru gibiyiz/Biz ayrılamayız ki*" birlikteliğin metaforlarla anlatımına güzel bir örnek sunmaktadır.

Araştırma bulgularına göre katılımcıların %10.1'i romantik ilişkinin ömrüne dair metafor üretmişlerdir. Aşkın söz edildiği yerde, aşkın ömrü de hep tartışılagelmiştir. Bu tartışmalarda aşk, bazen sonsuz bazen de kısa ömürlü olarak görülmektedir. Bu nedenle "aşkın ömrü" ana teması; "kısa ömürlü" (%7.4) ve "sonsuz" (%2.7) olarak iki alt

temadan oluşmaktadır. Aşkın insanlar tarafından sonsuz olarak algılandığına yönelik çeşitli araştırma bulguları mevcuttur. Weaver ve Ganong (2004) gerçek aşkın sonsuza dek sürdüğü ve bütün engelleri aştığı şeklindeki inancın, yaygın romantik inançlardan biri olduğunu belirtmektedir. Benzer şekilde Sprecher ve Metts'in (1999) geliştirdiği romantik inançlar ölçeğinde de "doğru ve gerçek aşk sonsuza dek sürer" alt boyutu yer almaktadır. Garbenya ve Hwang (1996) ise çalışmalarında batılı toplumlarda sosyal ilişkinin daha kısa ömürlü olduğu görülürken; Çin'de ilişkilerin tahmin edilemez uzunlukta görüldüğünü belirtmiştir. Aşkın sonsuzluğunu ortaya koyan bir diğer çalışma da Lv ve Zhang'in (2012) İngilizce'de ve Çince'de yer alan aşk metaforlarını karşılaştırdıkları çalışmadır. Bu çalışmada toplulukçu kültürlerden biri olan Çin'de aşkın alınyazısı, kader olarak görüldüğü, hatta Çince bazı şiirlerde "dağlar erise, denizler kurusa bile aşkın bitmeyeceği" dizelerinin yer aldığı ifade edilmektedir. Türk kültüründe de buna benzer düşünce yapısı yer almakta ve aşkın sonsuza dek sürdürülmesi bir başka ifadeyle aşka ve aşığa "ömrün adanması" yüceltilmektedir. Kısacası, alın yazısı ve kader inanışının oldukça kabul gördüğü söylenebilir. Hatta romantik ilişkinin ölene kadar devam edeceği, bir başka alternatifin (ayrılık, boşanma) olmadığı inanışına gerek arabesk şarkı sözlerinde gerekse bazı deyişlerde sıkça rastlanmaktadır. Örneğin Ferdi Tayfur'un "ya benimsin ya toprağın" şarkısı bu temaya örnek gösterilebilir. Film ve diziler incelendiğinde "sonsuz aşk", "ölümsüz aşk" gibi isimler taşıyan ve aşkın sonsuzluğunu vurgulayan pek çok yapımla karşılaşılmak mümkündür.

Aşkın ömrü ana temasında yer alan alt temalardan bir diğeri de aşkın kısa ömürlü olmasıdır. Aşkın tanımının yapıldığı bazı kuramlarda aşkın bittiği veya sevgi, öfke ya da nefret gibi duygulara dönüştüğü belirtilir (Lee, 1988). Örneğin, Bartels ve Zeki (2000) İngiltere'de gerçekleştirdikleri çalışmada aşk halinde romantizmin süresinin 937.5 gün yani yaklaşık olarak 2.5 yıla karşılık geldiğini ortaya koymuşlardır. Bunun yanı sıra Atak ve Taştan (2012) iyi bir aşk tanımında aşkın geçiciliği ve sınırlı doğasının mutlaka yer alması gerektiğini önerir. Katılımcıların yer aldığı kuşağın da bu sonuçlar üzerinde etkisinin olabileceği söylenebilir. Araştırmada yer alan öğrencilerin doğum tarihleri göz önüne alındığında, katılımcıların Y kuşağı olarak belirtilen (1980-2001) gruba dahil oldukları görülmektedir. Bu kuşağın özellikleri incelendiğinde; özgürlüğüne düşkün, kolay adapte olabilen, çabuk vazgeçen, iyi eğitimli, otoriteye meydan okuyan ve teknoloji hayranı olan gençlerden oluştuğu belirtilmektedir (Türk, 2013). Katılımcıların %7.4'ü romantik ilişkiye dair kısa ömürlü alt temasına uygun metaforlar üretmişlerdir. Bu alt tema, 20 alt tema içerisinde 4. sırada yer almaktadır. Buradan hareketle, daha bağımsız hareket etmeyi, yaşamayı tercih eden, özgürlüğüne düşkün Y kuşağı gençlerinin romantik ilişkiyi kısa ömürlü olarak değerlendirdikleri söylenebilir. Popüler kültür içerisinde de aşkın ömrüne dair eserlerle sıklıkla karşılaşılır. Örneğin, Frédéric Beigbeder'in 1997 yılında yazdığı "Aşkın Ömrü Üç Yıldır" isimli kitabı, popüler kitaplar arasında yerini almış, daha sonra ise sinemaya uyarlanmıştır. Candan Erçetin'in "Her aşk bitermiş" şarkısında "Her aşk bitermiş bir gün bildim/Her aşk bitermiş bir gün öğretildim." ifadeleri aşkın bitimliliğine vurgu yapan bir diğer yansımadır.

Elde edilen bulgulardan bir diğeri de ilişkinin karşılıklı emek gerektiren bir süreç olduğuna yöneliktir. Yapılan analiz sonucunda "bahçıvanlık" (%5.9) ve "yatırım" (%3.1) alt temalarından oluşan "emek isteyen" (%9) ana teması oluşturulmuştur. "Bahçıvanlık" alt temasındaki metaforlar incelendiğinde; romantik ilişki bir bitkiye, çiçeğe, ağaca benzetilmiş ve büyümesi için tek tarafın vereceği bakım ve emek ön plana çıkarılmıştır. Bu bulgu Tissrari'nin (2006) çalışmasıyla benzerlik göstermektedir. Tissari'nin (2006), Shakespeare'in Romeo ve Juliet eserindeki aşk

metaforlarını incelediği çalışmasında çiçek, bitki ve bahçe metaforlarından dolayı "aşk bir bitkidir" temasını oluşturduğu görülür. Benzer şekilde Baxter (1992), "yaşayan organizma" temasını kullanmış, ilişkinin tıpkı yaşayan bir canlıdaki gibi gelişimsel dönemlerden geçtiğini (örneğin doğum, bebeklik, büyüme ve olgunluk) ve emek/bakım gerektirdiğini vurgulamıştır. Romantik ilişkide partnerlerin birbirlerinin duygusal ihtiyaçlarını iyi bilmeleri ve bununla ilgili emek harcamaları gerektiği bulgusu alan yazındaki diğer çalışmalarla da tutarlılık göstermektedir (Dunn, 2004; Quinn, 1996).

Katılımcılar tarafından aşkın canlı bir bitki olarak görülmesinin yanı sıra bir "yatırım" olarak görülmesi de dikkat çekicidir. Yakın ilişkileri açıklayan bazı kuramlarda, romantik ilişkilerin ekonomik bir ilişkiye benzer şekilde yürüdüğü belirtilmektedir (Aslan Yılmaz ve Hovardaoğlu, 2015). Örneğin Rusbult (1980)'un yatırım modelinde, kişilerin ilişkide kalıp kalmayacaklarını belirleyen üç unsur; ilişki doyumu, seçeneklerin niteliğini değerlendirme ve ilişki yatırımı olarak belirtilmiştir. Benzer şekilde, sosyal mübadele kuramına (Sprecher, 1998; Thibaut ve Kelley, 1959) göre, insanlar bir ilişkide kazanımlarını arttırmaya ve harcamalarını azaltmaya motive olmuşlardır. Başka bir yakın ilişki teorisi olan Denge (Eşitlik) teorisine göre ise partnerlerin ilişkiye yaptıkları katkı ve ilişkiden aldıkları kazanımların oranı karşılıklı olarak benzeştiğinde ilişkiden alınan doyum artmaktadır (Hatfield vd., 1978). İlişki metaforları üzerinde çalışan Baxter (1992) ise bu temayı kendi çalışmasında "ekonomik değiş tokuş olarak ilişki" temasıyla ifade etmiştir. Ancak bu temaların içerikleri incelendiğinde, kültürel olarak bazı farklılıkların olduğu göze çarpmaktadır. Örneğin, Baxter'ın (1992) çalışmasındaki ekonomik değiş tokuş daha çok fedakârlığın, zamanın, kaynakların eşit paylaşımına dayanırken; mevcut çalışmada kişinin iyi bir romantik ilişki için tek taraflı emek harcaması gerektiğine atıfta bulunulmuştur. Aksan ve Kantar'ın (2008) Türkçe ve İngilizce'de kullanılan aşk metaforları üzerine kültürel karşılaştırma yaptıkları araştırmalarında da ilişkinin tek taraflı ve karşılıklı doğasına yönelik olarak benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Bahsedilen çalışmada Türkçe'de aşk ile ilgili olarak fedakârlık gibi geleneksel, pasif ve acı çeken temasını ortaya koyan metaforlar; modern İngilizce'de ise, aşk akılcı yaratım süreci olarak anlatılmış ve aşk için daha çok birlikte oluşturulan bir nesne ya da ekonomik alışveriş metaforlarının kullanıldığı görülmüştür. Sonuç olarak, Türk kültüründe romantik ilişkinin geleceğinin tek taraflı olarak belirlendiği; batı kültüründe ise bunun karşılıklı olarak oluşturulduğu söylenebilir. Türkiye'de günlük hayatta sıkça kullanılan "saçını süpürge etmek" deyimi aşırı fedakârlık ve ilişkinin tek taraflılığına ilişkin algıyı iyi bir şekilde ortaya koymaktadır.

Katılımcıların romantik ilişkiyi tanımlarken kullandıkları metaforların bir kısmı "hassas denge" (%7.8) teması altında gruplandırılmıştır. Bu bulguya göre, katılımcıların romantik ilişkiyi ancak dengeli şekilde koşullar sağlandığı durumlarda gerçekleşebilecek bir ilişki olarak gördükleri sonucuna varılabilir. Örneğin "Bisiklet sürmek gibidir. Çünkü denge ve hız tutarlı olmalıdır." metaforu bu hassas dengeye işaret etmektedir. Bununla birlikte, yine bu tema altında, romantik ilişkide tarafların birbirlerini orantısız sevmesinin yol açacağı olumsuz duygu ve durumlardan kaçınmak için temkinli olmak gerektiği de vurgulanmıştır. Örneğin, "Romantik ilişki su gibidir. Çünkü sıkıştırılamaz, çok sıkıştırırsan avucunun içinden kaçar." metaforu bu kaygıyı güzel bir şekilde ifade etmektedir.

Araştırmada elde edilen bir diğer ana tema "uyum" dur. Bu temanın alt temaları ise "aynılık" ve "tamamlama" dır. Katılımcıların %5.6'sı (aynılık %2.9, tamamlama %2.7) romantik ilişkiyi benzerlik üzerinden tanımlamışlardır. Eş seçimi kuramları incelendiğinde benzerlik (ortak özellikler) kuramı, zıt özellikler kuramı ve birbirini tamamlayan (bütünleme) gereksinimler kuramı göze çarpmaktadır. Bu kuramların da ortaya koyduğu gibi insanların partner seçerken zıtlıkları mı yoksa benzerlikleri mi daha çekici buldukları günümüzde hala tartışma konusudur. Sternberg (1998) ise bu konuda şöyle bir açıklama yapmıştır. Potansiyel partnerin aşka dair hikayeleri ve inançları bireyin idealindekine uyuyorsa ya da partnerler seçtikleri hikâyede tamamlayıcı roller üstleniyorlarsa o ilişkinin başarılı olma ihtimali artmaktadır. Cüceloğlu da (1997) kişilerarası ilişkide benzerliğin çekicilikte önemli bir unsur olduğunu belirtir. Nitekim araştırma bulguları da bu sonucu ortaya koymaktadır. Burleson vd.'nin (1997) yaptığı çalışmada benzerliklerin kişilerin birbirine duyduğu çekimi artırdığı bulunmuştur. Pınar'ın (2008) üniversite öğrencileri ile yaptığı araştırmada ise evlenilecek kişiden beklentiler arasında %81.4 oranında dünya görüşüne uygunluğun belirtildiği ve dolayısıyla benzerliğin vurgulandığı görülmüştür. Başka bir çalışmada Haskan Avcı (2014) üniversite öğrencilerinin evlilik öncesi ilişkilerde en fazla problem yaşayacaklarını düşündükleri konulardan biri olarak farklılıkların kabulü olduğunu belirtmiştir. Sayar (2012), aşk ilişkisinde bireyin kendine bezeyeni, kendi hayatına denk düşebilecek olanı, sevgili olarak daha kolay benimsediğini ifade ederek benzerliğin önemine dikkat çekmektedir. Sungur (2017) da, "aşk, evlilik, sadakatsizlik" isimli eserinde zıtlıklardan daha çok benzerliklerin çekimi artırdığını ve bu durumun da bireyin emniyet ve güven duygusunun gelişimine katkı sunduğunu belirtmektedir. Bu bulgu ve bilgiler, üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde farklılıkları kabul konusunda sıkıntı yaşayacaklarını düşündüklerini ve problem yaşamamak için kendilerine benzeyen kişilerle birlikte olmayı tercih ettiklerini düşündürmektedir.

Uyum ana teması içerisinde yer alan "tamamlama" alt teması tıpkı yap-boz parçaları ya da Yin-Yang işaretlerinin birbirini tamamlaması gibi düşünülebilir. Üretilen metaforlardan birinde bu tamamlama ilişkisi "Romantik ilişki yarım kalp kolyeleri gibidir. Çünkü o geldiğinde kalbin diğer yarısı tamamlanır." şeklinde anlatılmıştır. Araştırmadan elde edilen bu bulgu Larson'un (1992) eş seçimi ile ilgili olarak tespit ettiği dokuz gerçek dışı inançtan biri olan "zıtlıklar tamamlar" inancı ile benzerlik göstermektedir. Benzer şekilde Davis'in (1990), romantik eş arama ilanlarıyla ilgili yaptığı çalışmada romantik eş arayan kadınların da erkeklerin de farklı şeyler sunup karşı taraftan farklı şey bekledikleri ortaya çıkmıştır. Bir başka ifadeyle bireyler, kendilerinde olmayan özelliği karşı tarafta arayarak kendilerini tamamlama eğilimindedirler. Kövecses (1988) insanların diğer yarılarını araması ile ilgili bu metaforun, eski Yunan filozoflarından Aristophanes'in Plato'nun Sypmposiumunda yaptığı bir konuşmada anlatılan bir mite kadar dayandığını belirtmiştir. Bu mite göre insanlar, eskiden küre şeklindedir ve her birinin dört bacağı, dört kolu ve bir kafada iki ters yöne bakan tıpatıp aynı yüzleri vardır. Ancak Zeus öfkelenir ve onları bir elma gibi ortadan ikiye ayırır. Bundan dolayı insanlar, hayatlarını hep diğer yarılarını arayarak geçirmektedirler.

Romantik ilişkinin "yaşamsal ihtiyaç" (%5.1) olarak görülmesi, araştırmanın diğer dikkat çeken bulgusudur. Katılımcılar romantik ilişki metaforunu oluştururken bir insanın yaşamı için olmazsa olmaz olan "hava, su, güneş, nefes, uyku, yemek" gibi ihtiyaçlarla ilişkilendirmişlerdir. Bu bulgu, katılımcıların Maslow'un (1943) ihtiyaçlar

hiyerarşisinde normalde üçüncü basamakta yer alan sevgi ve ait olma ihtiyacı içerisinde yer alan romantik ilişkiyi, birinci basamakta yer alan fiziksel ihtiyaçlarla açıklanması açısından dikkat çekicidir. Bu durum, üniversite öğrencisi olan katılımcıların bazılarının romantik ilişki ve aşkı en temel ihtiyaçlar arasına aldıklarını göstermektedir. Sungur (2017) aşkın su, hava gibi temel bir ihtiyaç olarak algılandığından söz etmekte ve bu durumu açıklamak için "O benim içtiğim su, aldığım nefes gibi." örneğini vermektedir.

Araştırmadan elde edilen dikkat çekici bulgulardan bir diğeri, katılımcıların bir kısmı tarafından (%4.7) romantik ilişkinin "gereksiz" olarak algılanmasıdır. Üretilen metaforlar arasında "Zaman kaybı gibidir. Çünkü aile eğitimi ve dini görüşüme ters.", "Gereksiz iş gibidir. Çünkü eskiden romantizm yoktu.", "Boş gibidir. Çünkü ne umurumda şu anda ne de aklımda." ifadeleri yer almaktadır. Alanyazın incelendiğinde Türkiye'de yine benzer bir örneklem grubunda Kılıç vd. (2007) üniversite öğrencilerinin evliliğe yükledikleri anlamı araştırmışlardır. Evliliğe ilişkin yüklenen sekiz farklı anlam arasında "aşk, sevgi ve destek" sonda yani sekizinci sırada yer almıştır. Bu bulgu, gençlerin evlilik için dahi aşk, sevgi ve desteği çok fazla gerekli görmediklerinin işareti olabilir.

Kültürün yansıması olan müzikte de bu örüntü ile karşılaşılmaktadır. Ajda Pekkan'ın seslendirdiği "Kim Ne Derse Desin" şarkısında *"Kim ne derse desin aşk için/Önce hoş, sonra boş gelir/Her seferinde canım yanar/Aşk bana yalan gelir."* sözleri de buna örnek olabilir. Psikososyal gelişim kuramına göre (1985), genç yetişkinlik döneminin anahtar unsuru karşı cinsle anlamlı yakın ilişki kurmak iken bu gelişimsel ihtiyaç, bir kısım katılımcı tarafından "gereksiz" olarak algılanmıştır. Bu durumun altında çeşitli dini, kültürel ve kişisel etkilerin yer aldığı düşünülebilir. Nitekim bir taraftan İslam dininde ve Türk örf ve adetlerinde evlilik öncesi flört ilişkisine çok sıcak bakılmaması ve çoğunlukla ailelerin, gençlerin romantik ilişkilerine ancak nişanlılık döneminde izin vermesi, diğer taraftan da gelişimsel ve fizyolojik ihtiyaçlarla bireyin romantik ilişki yaşamak istemesi, gençleri içinden çıkılması zor bir ikilemle karşı karşıya bırakmaktadır. Benzer olarak bir başka toplulukçu kültür olan Çin'de de romantik ilişkilerin Konfüçyüs kodlarından ve katı aile kurallarından etkilendiği belirtilmiştir (Goodwin ve Tang, 1996).

Romantik ilişkiye yönelik ifade edilen metafor temalarından bir başkası da "sıcaklık" tır (%4.5). Araştırmanın bu bulgusu Kövecses'in (1988) İngilizce'de aşk için sıkça kullanıldığını belirttiği "ateş" metafor teması ile benzeşmektedir. Benzer şekilde Sungur (2017) da aşkın yakıcı gücünden ve dolayısıyla bireyler tarafından "ateş" gibi algılandığından söz etmektedir. Harpela'nın (2015) çalışmasında ise "ısı kaynağı" teması karşımıza çıkmaktadır. Ancak adı geçen çalışmadaki ısı kaynağı teması içinde yer alan sıcaklık, ateş, yangın gibi ifadeler hem kişinin içini ısıtan hem de cinsellikle ilgili istekleri çağrıştıran anlamları içermektedir. Bu çalışmada ise katılımcıların cinsellikle ilgili pek fazla metafor üretmediği görülmektedir. Türk kültüründe aşkın yakıcılığına en çok divan edebiyatında rastlanmaktadır. Şeyh Galib'in Hüsn-ü Aşk eserinde (Demirel, 2005), Atâyî ve Hüdâyî-i Kadîm'de (Kola, 2016) aşkın ateşe benzetildiği beyitlere rastlanmaktadır. Klasik Türk edebiyatındaki en iyi bilinen yanma hikâyesi ise pervane ile mum arasında geçmektedir. Pervane âşık, mum ise maşuktur. Bu tür beyitlerden biri de Fuzuli'ye aittir. Fuzuli "Aşk odu evvel düşer ma'şuka andan aşıka/Şem'i gör kim yanmayınca yakmadı pervaneyi" der (Cebecioğlu, 2004). Bu beyitte hem mumun (maşuğun) hem de pervanenin (aşığın) yanmasından söz edilir. Sonuç olarak, pervane-mum hikayesinde her ikisi de kaçınılmaz olarak yanmaktadır. Divan Edebiyatı ve Klasik

Türk Edebiyatı'nın yanı sıra arabesk şarkı sözlerinde de aşkın ateşe benzetildiği görülmektedir. Müslüm Gürses'in "Aşk bir ateş" şarkısında "Aşk bir ateşe benzer/Sönmez güneşe benzer." ifadeleri buna örnek gösterilebilir.

Araştırma bulgularına göre katılımcıların %4.5'i aşka ulaşmanın zorluğunu içeren metaforlar üretmişlerdir. "Ulaşılması zor" teması aşk metaforları hakkında öncü çalışmalar yapan Kövecses'in (1988) çalışmasında ortaya çıkan temalardan biri değildir. Batı kültüründe romantik ilişki metaforları ile ilgili olarak yürütülen diğer çalışmalar incelendiğinde de aşkın imkânsızlığı ile ilgili bir tema ile karşılaşılmamıştır (Baxter, 1992; Owen, 1990). Ancak Çin'de (Rothbaum ve Tsang, 1998; Shaver vd., 1992; Wu ve Shaver, 1993) ve Japonya'da (Dunn, 2004) yürütülen benzer çalışmalarda aşkın/evliliğin Nirvana'ya ulaşmak kadar zor olduğu vurgulanmıştır. "Nirvana'ya ulaşmak" metaforu bu çalışmada da katılımcılardan biri tarafından aynı şekilde üretilmiştir. Japonya ve Çin kültürü gibi toplulukçu olarak bilinen Türkiye'de aşkın imkânsız olarak algılanmasında kültürel bazı faktörlerin etkili olduğu söylenebilir.

Tasavvufta dünyevi aşk, ilahi aşka giden yolda bir basamak olarak görülür. Bahsedilen bu basamakların aşılması ve fenafillah mertebesine ulaşması uzun yıllar ve uzun uğraşlar gerektirmektedir. Tasavvuf edebiyatında ayrıntılı bir şekilde ele alınan bu durum "acı çekmek", "çile çekmek" gibi zorlu süreçlerle ifade edilir. Bahsedilen bu süreçlerin günlük dile, normal yaşama ve sevgiliye olan aşka etkilerini görmek mümkündür. Popüler kültür içerisinde bazı şarkı sözlerinde, örneğin Erol Evgin'in seslendirdiği "İmkânsız Aşk" şarkısında yer alan "Kuş uçmaz kervan geçmez bir yerlerdeyim/Belki de aşk dediğin böyle olmalı/Ben imkânsız aşklar için yaratılmışım/Ne kavuşmayı bilirim ne unutmayı" dizeleri aşkın imkânsızlığını ve bu tür bir aşka karşı hissedilen duyguları açıkça ortaya koymaktadır.

Araştırma bulgularına göre katılımcıların bir kısmının (%2.3) romantik ilişkiyi "masum" teması altında yer alan metaforlarla açıkladığı görülmektedir. Bu temadaki metaforlar incelendiğinde aşkın, cinsel içerikten bağımsız, yani daha arkadaşça bir ilişki olarak algılandığı söylenebilir. Bu metaforları üreten kişilerin çoğunluğunun (%66.7) kadın olması ise başka bir dikkat çekici konudur. Buna paralel olarak Sternberg (1996) ve Sternberg vd. (2001) de çalışmalarında kadınların ürettikleri aşk hikâyelerinin erkeklere göre daha az maddeleştirme (objectification), sindirme (intimidation) ve değersizleştime (debasement) (pornografi, korku, bilim kurgu vb.) içerdiğini belirtmişlerdir. Aşk biçimleri ile ilgili yürütülen diğer çalışmalarda da kadınların aşkı daha çok arkadaşça, mantıklı ve sahiplenici şekilde tanımlamaları, araştırmanın bu bulgusuyla paralellik göstermektedir (Meeks vd., 1998).

Çalışmada ortaya çıkan diğer bir tema, aşkın "vazgeçilemez" olması ile ilgilidir. Katılımcıların %2.3'ü aşkın vazgeçilmez olduğuna dair metaforlar üretmişlerdir. Bu tema içerisinde hem partnerlerin birbirlerine karşı hissettikleri güçlü duygusal bağa ilişkin metaforlar "Romantik ilişki telefonumla olan ilişki gibidir. Çünkü o olmazsa yok gibiyim" hem de kişilerin aşksız yapamayacaklarına dair metaforlar "Romantik ilişki mıknatıs gibidir. Çünkü birbirini çeker" bulunmaktadır. Bu tema özünde aşk ilişkisindeki güçlü bağları işaret etmektedir. Sungur (2017) aşkın vazgeçilmezliğini "yerçekimine karşı koyan olağandışı bir güç" olarak ifade etmektedir. Aşkın aşamaları hakkında çalışan araştırmacılar da aşkın ilk zamanlarında tutkunun baskın olduğunu belirtirler. Aşk ilişkisinin

başlarında eşler birbirini görmeden duramazlar, sık sık haberleşirler ve mümkünse her şeyi birlikte yapmak isterler. Büyükşahin ve Hovardaoğlu'da (2004) çalışmalarında flört ilişkisi olan çiftlerin evli ya da sözlü-nişanlı çiftlere göre daha fazla sahiplenici biçimde bağlı olduklarını ortaya koymuştur. Alberoni (1996) de aşk ilişkisindeki bu bağlanmayı, bir diğer ifadeyle daha önceden birbirini tanımayan iki insanın âşık olup karşılıklı olarak birbirleri için vazgeçilmez olmasını, çocuk-ebeveyn ilişkisine benzetmiş ve bunun oldukça şaşırtıcı bir durum olduğunu belirtmiştir.

Bu sonuçların yanı sıra "vazgeçilmez" teması Türk kültüründe sahiplenici olarak yaşanan romantik ilişkilerin de bir yansıması olarak düşünülebilir. Bilindiği üzere toplumumuzda ilişkileri biten ya da bitmek üzere olan bazı kişilerin vazgeçmeyerek saldırgan tavırlar sergilemesi sıklıkla karşı karşıya kalınan bir durumdur. Pek çok şiirde ve şarkı sözünde de vazgeçilmez temasına uygun bir vurguya rastlamak mümkündür. Örneğin Atilla İlhan (2016) "Ben sana mecburum bilemezsin/Adını mıh gibi aklımda tutuyorum/Büyüdükçe büyüyor gözlerin/Ben sana mecburum bilemezsin/İçimi seninle ısıtıyorum" dizeleriyle sevgiliye ihtiyacının ne denli fazla olduğunu belirtmiştir. Benzer şekilde Bülent Ortaçgil "Sensiz Olmaz" şarkısında "Bu sabah yalnız uyandım/Sensiz olmaz, sensiz olmaz/Tanıdık kokular yok/Sensiz olmaz/Kahvaltım anlamsızdı/Sensiz olmaz, sensiz olmaz" sözleriyle sevgiliye alışıldığını onsuz yapılamayacağını vurgulamıştır. Ayrıca zamanında popüler olan ve "Sensiz olamam", "Sensiz yaşayamam", "Asla vazgeçemem", "Sensiz ölürüm yar" gibi isimler taşıyan pek çok şarkı bulunmaktadır.

Romantik ilişkiye dair üretilen metaforlar arasında "romantik ilişkinin öğreticiliği" (%1.9) de yer almaktadır. Yaşamın olağan akışı içerisinde insan her yaşantısından yeni bilgi ve beceriler öğrenmektedir. Romantik ilişki yaşamadan önce birey hayatını tek başına sürdürür ve bu yaşantıda aile, kültür ve daha önceki deneyimlerinin etkisi vardır. Ancak romantik ilişki içerisinde birey birlikte olduğu kişinin kültürü, ailesi ve deneyimlerinden de etkilenerek yeni bir kimlik kazanır. Bununla birlikte romantik ilişki içerisinde olmak kişiye farklı rol ve sorumluluklar yükler ve bu rol ve sorumluluklar da bireye yeni şeyler öğretir. Tüm bunlara ek olarak birey, ilişki içerisinde kendini farklı yönleriyle tanıma fırsatı bulur. Johari farkındalık penceresi dikkate alındığında (West ve Turner, 2008) birey, romantik ilişki yaşarken kendini karşısındakine açar ve partnerinden de bazı geribildirimler alır. Bu sayede bireyin kendi farkındalık penceresinde yer alan kör alan, gizli alan ve bilinmeyen alanlar daralırken açık alan genişler. Böylece kişinin kendine yönelik farkındalığı artar. Bu çalışmada üretilen "Romantik ilişki bilinçaltı gibidir. Çünkü derinlere indikçe yeni ve farklı şeyler keşfedersin" metaforu, bu öğrenme sürecine ilişkin çarpıcı bir örnek olabilir.

Çalışmada elde edilen son ana tema "yolculuk" tur. Katılımcıların %1.9'u romantik ilişkiyi yolculuğa benzetmiştir. Araştırmanın bu bulgusu alan yazındaki benzer çalışmalarla örtüşmektedir (Aksan ve Kantar, 2008; Baxter, 1992; Kövecses, 1988; Lakoff ve Johnson, 2015; Owen, 1990; Sungur, 2017). Benzer şekilde evlilik ilişkisinin de yolculuk metaforu ile açıklandığı çalışmalar bulunmaktadır (Dunn, 2004; Quinn, 1987). Harpela (2015) da Kylie Minogue'un şarkı sözlerinde yer alan aşk metaforlarını incelediği çalışmasında "aşk bir yolculuktur" temasına ulaşmıştır. Benzer şekilde Negrea-Busuioc ve Ritchie (2015) Romence şarkılarda geçen metaforları inceledikleri çalışmalarında aşkı aramayı otobüsle yolculuğa benzeten bir metaforla karşılaşmışlardır. Ayrıca Sternberg (1996)

çalışmasında genç kadınların genç erkeklere oranla aşkı daha çok beraber çıkılan bir yolculuk olarak tercih ettiğini ortaya çıkarmıştır. "Yolculuk" metaforunun içeriği ele alındığında Aksan ve Kantar'ın (2008) da belirttiği gibi bu metafora yönelik bazı kültürel farklılıkların bulunduğu göze çarpmaktadır. İngilizce'de yolculuk daha çok önceden hedefi belli olan ve aşıkların birlikte bu hedefe ilerledikleri bir metafor şeklinde tanımlanırken; Türkçe'de önceden belirlenen bir amaç olmaksızın çıkılan, yalnız bir yolculuk olarak tanımlandığı belirtilmiştir. Bilindiği üzere klasik Türk edebiyatında da maşuk hep uzakta bir yerdedir âşık da ona doğru bir yolculuğa çıkmaktadır. Bu nedenle âşık bu yolculuğa tek başına çıkmakta ve yolun sonunda da maşuka kavuşup kavuşmama o denli önemli olmamaktadır. Önemli olan şey, maşuka kavuşmak için yola çıkmak ve yolda olmaktır.

Araştırmada, temalara ilişkin elde edilen bulguların yanı sıra cinsiyet değişkenine göre de bazı bulgular elde edilmiştir. Bu bulgular, cinsiyet değişkeni açısından ele alındığında; yaşamsal ihtiyaç, yatırım ve aynılık temalarında erkeklerin kadınlara göre daha fazla metafor ürettikleri; bunun yanında birliktelik, inişli çıkışlı, hassas denge, mutluluk/huzur veren, kısa ömürlü, keyif veren besin, zamanla değişen, ulaşılmaz/zor, sonsuz, masum temalarında ise kadınların erkeklere göre daha fazla metafor ürettikleri görülmektedir.

Her ne kadar bulgular yeterli sayıya ulaşılamadığı için öğrenim görülen fakülte bazında analiz edilememişse de araştırmacıların dikkatini çeken bir diğer konu da üretilen metaforların, katılımcıların eğitiminin ve mesleki yönelimlerinin izlerini taşımasıdır. Örneğin diş hekimliği fakültesinde öğrenim gören bir öğrenci romantik ilişkiyi "Diş çekmek gibidir. Çünkü bazen çok komplikasyonlu bazen de çok rutindir." şeklinde tanımlarken; hukuk alanında öğrenim gören bir katılımcı romantik ilişkiyi "Borçlar hukuku gibidir. Çünkü sen karşıya ne verirsen ondan onu istersin." şeklinde tanımlamıştır. Benzer biçimde mühendislik eğitimi alan bir öğrenci romantik ilişkiyi "Mühendislik mekaniği gibidir. Çünkü kuvvetler birleştikçe denge ve mutluluk ortaya çıkar." ifadeleriyle tanımlamıştır.

Her çalışmada olduğu gibi bu çalışmada da bazı sınırlılıklar bulunmaktadır. İlk olarak araştırmada ulaşılan katılımcı sayısı her ne kadar nitel çalışmalar için yeterli olsa da fakülte bazında temsiliyetin sağlanamamış olmasından dolayı sınırlılık yaşanmıştır ve planlanan karşılaştırmalar yapılamamıştır. Ayrıca çalışma, Kayseri'de bir devlet üniversitesinde yapılmıştır ve bu yüzden genellenebilirliği sınırlıdır. Bu yüzden farklı bölgelerdeki üniversitelere (devlet ya da özel) devam eden öğrenciler ya da üniversite öğrencisi olmayan gençler dâhil edilerek çalışmanın tekrarlanması faydalı olabilir.

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin romantik ilişkiye dair algıları, nitel araştırma yöntemlerinden metaforik anlatım tekniği kullanılarak araştırılmıştır. Bulgular üniversitelerin psikolojik danışma ve rehberlik merkezlerinde çalışan ve sıklıkla ilişki problemleri ile danışmaya gelen üniversite öğrencilerine hizmet veren psikolojik danışmanlar için yol gösterici olabilir. Danışanların kullandığı ilişki metaforlarının psikolojik danışmanlar tarafından daha iyi bir şekilde anlaşılması psikolojik danışma sürecinin etkililiğini arttırabilir. Benzer şekilde, danışanın içinde bulunduğu durumu psikolojik danışmanın metafor kullanarak ifade etmesi, danışanın iç görü kazanmasını kolaylaştırabilir ve dolayısıyla daha verimli bir süreç yaşanabilir. Bu bağlamda düşünüldüğünde;

araştırmada ortaya çıkan metaforların üniversitelerin psikolojik danışma ve rehberlik merkezlerinde yürütülecek olan ilişki geliştirme odaklı bireysel ve grupla psikolojik danışma çalışmalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Nitekim elde edilen metafor temaları, üniversite gençlerinin romantik ilişki algılarını anlama konusunda bir referans çerçevesi oluşturabilir.

Psikolojik Danışma ve Rehberlik lisans ve lisansüstü programlarında yer alan bazı derslerde (örneğin; Psikolojik Danışma İlke ve Teknikleri, Bireysel Psikolojik Danışma Uygulaması, Grupla Psikolojik Danışma Uygulaması, Aile Danışmanlığı) ve danışma oturumlarında metaforların yerinde ve etkili kullanımı vurgulanmaktadır. Çalışmadan elde edilen bulgular romantik ilişki hakkında Türk toplumunda üretilebilecek metaforlar hakkında bir fikir vermesi açısından bu derslere katkı sağlayabilir. Ayrıca bulgular, derslerde yakın ilişkilerle ilgili konular ele alınırken psikolojik danışman adaylarının farklı ilişki algıları hakkında bilgi sahibi olmalarına katkı sunabilir ve romantik ilişki metaforları repertuarlarının genişlemesine yardım edebilir.

Bulgular ışığında, bu konuda gelecekte çalışma yürütecek araştırmacılara çeşitli öneriler sunulabilir. Elde edilen bulguların Türk kültürüne uygun bir romantik ilişki algısı ölçeği geliştirme çalışmasına temel oluşturacağı düşünülmektedir. Bununla birlikte, gençlerin romantik ilişki algıları hakkında daha derin toplumsal bilgilere erişmek için ailevi, kültürel ve dini faktörler perspektifinden konunun incelenmesi önerilebilir. Gençlerin bir kısmının işlevsel olmayan ilişki algılarına sahip oldukları araştırmadan elde edilen bir diğer bulgu olmuştur. Bu bağlamda daha sağlıklı romantik ilişki algısı oluşmasına yardımcı olabilecek müdahale programlarının geliştirilmesi ve uygulanması önerilebilir.

REFERENCES

Aksan, Y. & Kantar, D. (2008). "No Wellness Feels Better Than this Sickness: Love Metaphors from a Cross Cultural Perspective." *Metaphor and Symbol,* 23*:* 262-291.

Aksoy, Ö.A. (1995). *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü.* İstanbul: İnkılâp Kitabevi.

Alberoni, F. (1996). *I Love You*. Milan: Rizzoli.

Asaf, Ö. (2014). *Yalnızlık Paylaşılmaz.* İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Aslan Yılmaz, H., & Hovardaoğlu, S. (2015). "Yakın İlişkilerde Yatırım Modeli Unsurlarının ve Bazı Değişkenlerin Yüksek ve Düşük İzlenim Ayarlamacılığı ile İlgisi." *International Journal of Human Sciences,* 12(2): 932-949.

Atak, H. & Taştan, N. (2012). "Romantik İlişkiler ve Aşk." *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 4(4): 520-546.

Atar, G.M., Onay, A. & Şener, G. (2016). "Aşkın Metafor Hali: Sevgililer Günü Kapsamında Kadın ve Erkek Dergilerindeki Reklamlarda Aşkın Sunumu." *Global Media Journal TR Edition,* 6(12): 411-433.

Bartels, A. & Zeki, S. (2000). "The Neural Basis of Romantic Love." *Neuroreport,* 11(17), 3829-34.

Baxter, L.A. (1992). "Root Metaphors in Accounts of Developing Romantic Relationships." *Journal of Social and Personal Relationship,* 9*:* 253-275.

Beck, G.F. (1978). "The Metaphor as a Mediator Between Semantic and Anologic Modes of Thought." *Current Anthropology,* 19(1): 83-88.

Behramoğlu, A. (2014). *Aşk İki Kişiliktir.* İstanbul: Tekin Yayınevi.

Beigbeder, F. (1997). *Aşkın Ömrü Üç Yıldır.* İstanbul: Doğan Kitap.

Berry, D.S. & Willingham, J.K. (1997). "Affective Traits, Responses to Conflict, and Satisfaction in Romantic Relationships." *Journal of Research in Personality,* 31: 564–576.

Blanton, P.G. (2007). "Adding Silence to Stories: Narrative Therapy and Contemplation." *Contemporary Family Therapy,* 29: 211–221.

Burleson, B.R., Kunkel, A.W. & Szolwinski, J.B. (1997). "Similarity in Cognitive Complexity and Attraction to Friends and Lovers: Experimental and Correlational Studies." *Journal of Constructivist Psychology,* 10: 221-248.

Buss, D.M. (1988). "The Evolution of Human Intrasexual Competition: Tactics of Mate Attraction." *Journal of Personality and Social Psychology*, 54(4): 616-628.

Buss, D.M. (2003). *The Evolution of Desire: Strategies of Human Mating*. New York: Basic Books.

Büyükşahin, A. & Hovardaoğlu, S. (2004). "Çiftlerin Aşka İlişkin Tutumlarının Lee'nin Çok Boyutlu Aşk Biçimleri Kapsamında İncelenmesi." *Türk Psikoloji Dergisi*, 19(54): 59-72.

Carlson, W. & Rose, A.J. (2007). "The Role of Reciprocity in Romantic Relationships in Middle Childhood and Early Adolescence." *Merrill-Palmer Quarterly,* 53(2): 262-290.

Cebecioğlu, E. (2004). *Tasavvuf Terimleri ve Deyimleri Sözlüğü.* İstanbul: Anka Yayınları.

Cederborg, A.C. (2000). "The Hidden Meanings of Metaphors in Family Therapy." *Scandinavian Journal of Psychology,* 41: 217–224.

Chesley, G.L., Gillett, D.A. & Wagner, W.G. (2008). "Verbal and Nonverbal Metaphor with Children in Counselling." *Journal of Counselling and Development,* 86: 399–411.

Chickering, A.W. & Reisser, L. (1993). *Education and Identity* (2nd Ed.). San Francisco: Jossey Bass.

Collins, W.A. (2003). "More Than Myth: The Developmental Significance of Romantic Relationships During Adolescence." *Journal of Research on Adolescence,* 13: 1–24.

Collins, W.A., Welsh, D.P. & Furman, W. (2009). "Adolescent Romantic Relationships." *Annual Review of Psychology,* 60: 631–652.

Combs, G. & Freedman, J. (1990). *Symbol, Story and Ceremony: Using Metaphor in Individual and Family Therapy.* New York: Norton.

Connely, J., & Goldberg, A. (1999). Romantic Relationships in Adolescence: The Role of Friends and Peers in The Emergence and Development. In W. Furman, B. B. Brown, & C. Feiring (Eds.), *The Development of Romantic Relationships in Adolescence* (pp. 266-290). Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Cüceloğlu, D. (1997). *İnsan ve Davranışı: Psikolojinin Temel Kavramları* (7. Baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.

Davis, S. (1990). "Men As Success Objects and Women As Sex Objects." *Sex Roles,* 23(1/2): 43–50.

Demirel, Ş. (2005). "Hüsn-ü Aşk'ta Ateşle İlgili Teşbih Unsurları*." Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 1*5(2): 81-105.

Dinçer, A. (2004). "Âşık Veysel'in Şiirlerinde Alışılmamış Bağdaştırmalar." *Türklük Bilimi Araştırmaları,* 15(15): 231-242.

Draaisma, D. (2007). *Bellek Metaforları: Zihinle İlgili Fikirlerin Tarihi.* İstanbul: Metis Bilim.

Dreikurs, R., & Mosak, H. H. (1966). "The Tasks of Life: I. Adler's Three Tasks." *Individual Psychologist*, *4*(1): 18-21.

Dunn, C.D. (2004). "Cultural Models and Metaphors for Marriage: An Analysis of Discourse at Japanese Wedding Receptions." *Ethos: Journal of the Society for Psychological Anthropology,* 32(3): 348-373.

Eckstein, S., Straub, J., Russo, N. & Eckstein, D. (2012). "Into the Woods: Introducing the Couples Metaphoric Interview Matrices." *Family Journal,* 20(1): 70–78.

Ekşi, B. (2005). "Evliliğe Hazırlık Aşamasındaki Karı-Koca Adaylarının Evlilik ve Anne-Baba Olma Üzerine Düşünceleri." *Aile Toplum*, 2(8): 75-84.

Engel, G., Olson, K.R. & Patrick, C. (2002). "The Personality of Love: Fundamental Motives and Traits Related to Components of Love." *Personality and Individual Differences*, 32(5): 839-853.

Erikson, E. H. (1985). *The Life Cycle Completed: A Review*. New York, NY, US: W W Norton & Co.

Fışıloğlu, H. (2016). *Aile ve Evlilik Terapisi Metaforlar* (2. Baskı). Ankara.

Freedman, J. (1978). *Happy People: What Happiness is, Who Has it, and Why.* New York: Harcourt Brace Jovanovich.

Freud, S. (1933). *Warum Krieg (Why War)?* London: Hogarth Press.

Furman, W. (2002). "The Emerging Field of Adolescent Romantic Relationship." *Current Directions in Psychological Science*, 11(5): 177-180.

Garbenya, W. & Hwang, K. (1996). Chinese Social Interaction: Harmony and Hierarchy on the Good Earth. In M. H. Bond (Ed.), *The Handbook of Chinese Psychology* (pp.309-321). London: Oxford University Press.

Gizir, C. (2013). "Üniversite Öğrencilerinin İlişki İnançlarının Cinsiyet ve Romantik İlişki Yaşama Durumlarına Göre İncelenmesi." *Eğitim ve Bilim,* 38(170): 372-383.

Goodwin, R. & Tang, C. (1996). Chinese Personal Relationships. In M. Bond (Ed.), *The Handbook of Chinese Psychology* (pp. 280-294). Hong Kong: Oxford University Press.

Gordon, D. (1978). *Therapeutic Metaphors.* Cuperdno, CA: Meta Publications.

Hamamcı, Z. & Esen Çoban, A. (2010). "Dysfunctional Relationship Beliefs of Late Adolescence in Adjustment to University." *Procedia Social and Behavioral Sciences,* 2: 300-304.

Harpela, J. (2015). Love*, Kylie or Metaphors of Love in The Lyrics of Kylie Minoque*. Unpublished Master's Thesis, University of Oulu, Finlandiya.

Haskan Avcı, Ö. (2014). "Üniversite Öğrencilerinin Evlilik Öncesi İlişkilerde Problem Yaşadıkları ve Eğitim Almak İstedikleri Konular." *Ege Eğitim Dergisi,* 15(1): 279-299.

Hatfield, E., Walster, G.W. & Berscheid, E. (1978). *Equity: Theory and Research.* Boston: Allyn & Bacon.

Hayyam, Ö. (2012). *Rubailer.* Çev., H. Hüsrev Hatemi. İstanbul: Çağrı Yayınları.

İlhan, A. (2016). *Ben Sana Mecburum*. İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları.

Jankowiak, W.R. & Fischer, E.F. (1992). "A Cross-Cultural Perspective on Romantic Love." *Ethnology*, 31(2): 149-155.

Kalkan, M. & Yalçın, İ. (2012). Evlilik Öncesi Dönem ve Romantik İlişkiler. İçinde: M. Kalkan & Z. Harmancı (Ed.), *Evlilik Öncesi Psikolojik Danışma.* Ankara: Anı Yayıncılık.

Karabacak, A. & Çiftçi, M. (2015). "Üniversite Öğrencilerinin Evliliğe İlişkin Tutumları ile Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi." *Psikoloji Çalışmaları Dergisi,* 36(2): 25-43.

Khaleque, A.R. & Rohner, N. (2004). "Intimate Adult Relationships, Quality of Life and Psychological Adjustment." *Social Indicators Research,* 69: 351–360.

Kılıç, D., Kaygusuz, C., Bağ, B. & Tortumluoğlu, G. (2007). "Üniversite Öğrencilerinin Eş Seçimine ve Evliliğe İlişkin Görüşleri." *Sağlık ve Toplum,* 17(1): 32-42.

Kola, F. (2016). "Aşka Dair Bazı Tasavvurlar (XVI. Yüzyıl Divanlarındaki Aşk Redifli Gazellerden Hareketle)." *Journal of Turkish Language and Literature,* 2(2): 67-94.

Kopp, R. & Craw, M. (1998). "Metaphoric Language, Metaphoric Cognition, and Cognitive Therapy." *Psychotherapy: Theory, Research and Practice,* 35: 306-311.

Kövecses, Z. (1988). *The Language of Love: The Semantics of Passion in Conversational English.* Cranbury, NJ: Bucknell University Presses.

Kövecses, Z. (2010). Metaphor and Emotion. In G. Raymond (Ed.), *The Cambridge Hand Book of: Metaphor and Thought*, New York: Cambridge University Press.

Küçükarslan, M. (2011). *Mersin Üniversitesi Öğrencilerinin Romantik İlişkilere Yönelik İnançlarının Cinsiyet, Sınıf ve Romantik İlişki Yaşama Durumu Değişkenlerine Göre İncelenmesi.* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.

Küçükarslan, M. & Gizir, C.A. (2014). "Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişki İnançlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi." *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi,* 5(42): 148-159.

Lakoff, G. & Johnson, M. (2015). *Metaforlar: Hayat Anlam ve Dil.* Çev., Gökhan Yavuz Demir. İstanbul: İthaki Yayınları.

Larson, J. (1988). "The Marriage Quiz: College Students' Beliefs in Selected Myths about Marriage." *Family Relations*, 37(1): 3-11.

Larson, J.H. (1992). "You're My One and Only: Premarital Counseling for Unrealistic Beliefs About Mate Selection." *The American Journal of Family Therapy*, 20(3): 242-253.

Larson, R. & Richards, M. H. (1994). *Divergent Realities: The Emotional Lives of Mothers, Fathers, and Adolescents.* New York: Basic Books.

Lee, J.A. (1977). "A Typology of Styles of Loving." *Personality and Social Psychology Bulletin*, 3: 173–182.

Lee, J.A. (1988). Love Styles. In RJ Sternberg & ML Barnes (Eds.), *Psychology of Love* (pp. 38-67). New Haven: Yale University Press.

Lemieux, R. & Hale, J.L. (1999). „Intimacy, Passion, and Commitment in Young Romantic Relationships: Successfully Measuring the Triangular Theory of Love." *Psychological reports*, 85(2): 497-503.

Liu, L., Zhao, X. & Miller, J.K. (2014). "Use of Metaphors in Chinese Family Therapy: A Qualitative Study." *Journal of Family Therapy,* 36: 65-85.

Long, P.S. & Lepper, G. (2008). "Metaphor in Psychoanalytic Psychotherapy: A Comparative Study of Four Cases By A Practitioner-Researcher." *British Journal of Psychotherapy,* 24: 343-364.

Lv, Z. & Zhang, Y. (2012). "Universality and Variation of Conceptual Metaphor of Love in Chinese and English." *Theory and Practice in Language Studies,* 2(2): 355-359.

Lyddon, W., Clay, A. & Sparks, C. (2001). "Metaphor and Change in Counseling." *Journal of Counseling and Development,* 79(3): 269-274.

Madi, B. (2009). *Aşk ve Beyin* (1. Basım). İstanbul: GOA Basın Yayın.

Manicom, H. & Boronska, T. (2003). "Co-Creating Change within A Child Protection System: Integrating Art Therapy with Family Therapy Practice." *Journal of Family Therapy,* 25: 217-232.

Maslow, A. H. (1943). "A theory of Human Motivation." *Psychological Review,* 50*:* 370-396.

Meeks, B.S., Hendrick, S. & Hendrick, C. (1998). "Communication, Love and Relationship Satisfaction." *Journal of Social and Personal Relationships,* 15(6): 755-773.

Neff, K. D. & Suizzo, M. A. (2006). "Culture, Power, Authenticity and Psychological Wellbeing within Romantic Relationships: A Comparison of European American and Mexican Americans." *Cognitive Development,* 21(4): 441-457.

Negrea-Busuioc, E. & Ritchie, L. D. (2015). "When 'Seeking Love Is Travel By Bus': Deliberate Metaphors, Stories and Humor in A Romanian Song." *Metaphor and the Social World*, 5: 62-83.

Ortony, A. (1975). "Why Metaphors Are Necessary and Not Just Nice." *Educational Theory* 25:45–53.

Owen, W.F. (1985). "Metaphor Analysis of Cohesiveness in Small Discussion Groups." *Small Group Behavior,* 16(41): 5-24.

Owen, W.F. (1990). "Delimiting Relational Metaphors." *Communication Studies*, 41(1): 35-53.

Owen, W.F. (1993). Metaphors in Accounts of Romantic Relationship Terminations. In P.J. Kalbfleisch (Ed.), *Interpersonal Communication: Evolving Interpersonal Relationships* (pp. 261-278). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbau.

Özabacı, N. (2015). Evlilik Öncesi İlişkiler. İçinde H. Yavuzer (Ed.), *Evlilik Okulu: Evlilikte Kişilerarası İlişkiler ve İletişim Becerileri,* 11. Baskı, İstanbul: Remzi Kitabevi.

Pala, İ. (2007). *Ansiklopedik Divân Şiiri Sözlüğü.* İstanbul: Kapı Yayınları.

Pınar, G. (2008). "Üniversite Son Sınıf Öğrencilerinin Evliliğe Bakış Açısı." *Aile ve Toplum*, 10(4): 49-60.

Quinn, N. (1987). Convergent Evidence for A Cultural Model of American Marriage. In N. Quinn & D. Holland (Eds.), *Cultural Models in Language and Thought* (pp. 173–92). Cambridge: Cambridge University Press.

Quinn, N. (1996). "Culture and contradiction: The Case of American Reasoning About Marriage." *Ethos,* 24(3): 391-425.

Rothbaum, F. & Tsang, B. (1998). "Love Songs in the United States and China." *Journal of Cross-Cultural Psychology,* 29: 306-319.

Rusbult, C.E. (1980). "Commitment and Satisfaction in Romantic Associations: A Test of the Investment Model." *Journal of Experimental Social Psychology,* 16: 172-186.

Sakallı, N. & Curun, F. (2001). "Romantik İlişkilerle İlgili Kalıp Yargılara Karşı Tutumlar." *Tecrubi Psikoloji Dergisi,* 22: 31–45.

Sarı, T. (2008). *Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişkilerle İlgili Akılcı Olmayan İnançlar, Bağlanma Boyutları ve İlişki Doyumu Arasındaki İlişkiler*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Sayar, K. (2012). *Merhamet: Kalbe Dönüş İçin Son Çağrı* (8. Baskı). İstanbul: Timaş Yayınları.

Shaver, P., Wu, S. & Schwartz, J.C. (1992). *Cross-Cultural Similarities and Differences in Emotion and Its Representation.* In M. S. Clark (Ed.), *Emotion* (pp. 175-212). Newbury Park, CA: Sage.

Sims, P.A. & Whynot, C.A. (1998). "Hearing Metaphor: An Approach to Working with Family-Generated Metaphor." *Family Process* 36: 341–355.

Sprecher, S. (1998). "Social Exchange Theories and Sexuality." *The Journal of Sex Research,* 35(1): 32-43.

Sprecher, S. & Metts, S. (1999). "Romantic Beliefs: Their Influence on Relationships and Patterns of Change Over Time." *Journal of Social and Personal Relationships,* 16: 834-851.

Sternberg, R.J. (1986). "A Triangular Theory of Love." *Psychological Review*, 93(2): 119-135.

Sternberg, R.J. (1996). "Love Stories." *Personal Relationships,* 3: 59-79.

Sternberg, R.J. (1998). *Love Is A Story.* New York: Oxford University Press.

Sternberg, R.J. (2006). A Duplex Theory of Love. In R. J. Sternberg & K. Weis (Eds.), *The New Psychology of Love*. New Haven, CT: Yale University Press.

Sternberg, R.J. & Weis, K. (2006). *The New Psychology of Love*. New Haven: Yale University Press.

Sternberg, R.J., Hojjat, M. & Barnes, M. (2001). "Empirical Tests of a Theory of Love As A Story." *European Journal of Personality,* 15: 199-218.

Sungur, M. Z. (2017). *Aşk, Evlilik ve Sadakatsizlik: Şeytan Üçgeni.* İstanbul: Büyükada Yayıncılık.

TDK (2016). http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.57a4804dba90c6.91571935 web sayfasından 05.08.2016 tarihinde erişilmiştir.

Thibaut, J.W. & Kelley, H.H (1959). *The Social Psychology of Groups.* New York: Wiley.

Tissari, H. (2006). Conceptualizing Shame: Investigating Uses of the English Word Shame, 1418–1991. In R. W. McConchie, O. Timofeeva, H. Tissari, & T. Säily (Eds.), Selected proceedings of the 2005 Symposium on New Approaches in English Historical Lexis (HEL-LEX) (pp. 143–154). Somerville, MA: Cascadilla.

Turan, A.F. (2010). *Üniversite Öğrencilerinin İlişkilerle İlgili Bilişsel Çarpıtmalarını Yordamada Yalnızlık, Benlik Saygısı, Yaşı, Cinsiyet ve Romantik İlişki Yaşama Durumunun Rolü.* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

TÜİK (2017). Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2015. www.tuik.gov.tr/PdfGetir.do?id=24641 web sayfasından 20.03.2017 tarihinde erişilmiştir.

Türk, A. (2013). *Değişimi Değiştiren Geleceği Dönüştüren Y Kuşağı.* İstanbul: Kafekültür Yayıncılık.

Waldinger, R. (2017). Lessons from The Longest Study on Happiness. http://robertwaldinger.com/about/ web sayfasından 20.03.2017 tarihinde erişilmiştir.

Weaver, S.E. & Ganong, L.H. (2004). "The Factor Structure of Romantic Beliefs Scale for African Americans and European Americans." *Journal of Social and Personal Relationships,* 22(2): 171-185.

West, R. & Turner, L.H. (2008). *Understanding Interpersonal Communication: Making Choices in Changing Times* (2nd Ed.). Boston: Wadsworth.

Wu, S. & Shaver, P. R. (1993, August). American and Chinese Love Conceptions: Variations on A Universal Theme. Poster Presented at the 101st Convention of the American Psychological Association, Toronto, Ontario.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (9. Baskı). Ankara: Seçkin.